

Loviisan seitsemänneksi valtakunnalliset perinne- ja korjausrakentamisen päivät:
VANHOJA TALOJA, IHANIA KOTEJA, ANTIIKKIA, MUSIICKIA & TAIDETTA

LOVIISAN WANHAT TALOT

LOVISA HISTORISKA HUS

LOVIISA 27.-28.8.2011, LA & SU KLO 10-17

LIPUT 12 € - VOIMASSA MOLEMPINA PÄIVINÄ, LAPSET ALLE 12-VUOTIAAT ILMAISEKSI

LABBYN LUOMUKARTANO JA
ISNÄSIN IHANAT TALOT S. 6

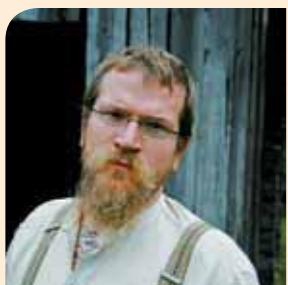
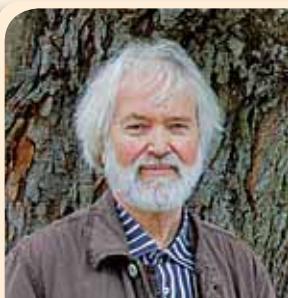
MERIMIEHEN MÖKKI JA MUUT
REMONTTICOHTEET S. 4-5

VANHOJEN TALOJEN
KOMEITA KAKLUUNEJA
S. 8-7, 11, 16-17

KORISTEMAALAUSTA
WANHASSA KAUPASSA
S. 10

PANU KAILA LKYLIN
KORJAUSKLINIKALLA JA
PERINNEMESTARIN HANNU RINNE,
RESTAUROINTIKISÄLLI
JANNE LINTUKORPI JA
ARKKITEHTI KAI ANDERSSON LWT:N
REMONTTISEMINAARISSA S. 3

KARVOSTEN PERHEEN ROHKEA RATKAISU:
VACKERBACKASTA TULEE UUSI KOTIMME S. 4

KUNINKAANLAMPI:
1700-LUVUN TALO JA
PUUTARHAPARATIISI S. 10

Tervetuloa Loviisan

Loviisan Wanhat Talot -tapahtuma on noussut vuosien saatossa yhdeksi itäisen Uudenmaan vetovoimaisimmista tapahtumista. Tänä vuonna myös maineikkaat Loviisan Sibeliuspääät ovat siirtyneet samalle viikolle.

Loviisa on hyvä paikka järjestää tämäntyyppisiä tapahtumia – onhan kaupungissa paljon vanhaa rakennuskantaa, upea historiallinen menneisyys ja aktiivisia kaukunkilaisia, jotka haluavat kehittää kaupunkia ja luoda siitä entistäkin vähittävämän.

Haluan kaupungin puolesta kiittää kaikkia niitä tahoja, jotka ovat edistäneet sitä, että saamme myös tänä kesänä nauttia Loviisan Wanhat Talot -tapahtumasta. Suuren kiioksen ansaitsevat ne talojen omistajat, jotka avaavat kotiensa ovet suurelle yleisölle. Toivotan kaikille kävijöille antoisia hetkiä historiallisessa Loviisassa.

Olavi Kaleva, kaupunginjohtaja

Välkomna till Lovisa

Under det sista veckoslutet i augusti arrangeras det traditionella evenemanget Lovisa Historiska Hus, som under årens lopp har blivit en av de tilldragelser som har störst dragningskraft i det östliga Nyland. I år har också de välansedda Sibeiliusdagarna flyttats till samma vecka.

Lovisa lämpar sig väl för ordnandet av dylika evenemang – staden har ju riktigt med gammalt byggnadsbestånd, ett ansläende historiskt förflutet och aktiva stadsbor, som vill utveckla staden och göra den allt mer tilldragande.

På stadens vägnar vill jag tacka alla de instanser som har bidragit till att vi även denna sommar får njuta av evenemanget Lovisa Historiska Hus. Ett stort tack förtjänar de husägare som öppnar dörrarna till sina hem för den breda allmänheten. Jag önskar alla besökare givande stunder i det historiska Lovisa.

Olavi Kaleva, stadsdirektör

Loviisan Wanhat Talot -messulehti:
Julkaisija: Loviisan Wanhat Talot ry/
Loviisa Historiska Hus rf.

Tuottaja: Maria Schulgin.
Kuvat, ellei toisin mainittu Maria Schulgin.
Kartta: Minerva Martinoff.

Ilmoitusmyynti: Sanoma News Oy,
Varti Itä-Uusimaa.
Ulk oasis/taitto: Sanoma News Oy,

Varti Kouvolan/Marko Latvanen
Painos: 55 000 kpl.
Painopaikka: Lehtikanta Oy, Kouvolan 2011

www.loviisanwanhattalot.fi

KYMPPITALO
Myös muuttovalmiina!

Talomyynnissä
Sinua palvelee
Jonny Lind 040 725 8669

**Puhallettavat lämmöneristeet
ja nyt myös Ekovillalevy**

Kysy Ekovillaa valmiiksi asennettuna tai itseasennukseen rakennustarvikkeakauppiasta!

Kysy myös Ekovillan uusia levyeristeitä!

EKOVILLA®

Elämää kestävä lämmöneriste

www.ekovilla.com

RAUTANET www.rauta.net

LOVIISAN RAUTA | LOVISA JÄRN
LOVIISAN RAUTAKAUPPA OY

Seppäläntie 53, puh. (019) 501 332, fax (019) 501 335
Avoinna arkisin/öppet vardagar 7-18, lauantaisin/lördagar 9-14
www.loviisanrautakauppa.fi

**VANHAN JA UUDEN
RAKENTAMISEEN**

Onneksi asenteet muuttuvat

Liisantalome on ollut mukana Loviisan vanhojen talojen tapahtumassa alusta alkaen ja olen saanut seurata ilolla tapahtuman kehitystä niin talon omistajana kuin tapahtuman järjestävän Loviisan Wanhat Talot ry:n puheenjohtajana.

Aiemmin ei vanhoja taloja ja niiden historiaa kunnioitettu. Taloja purettiin salaa öisin - ellei niitä tuikattu tuleen. Vuosien saatossa on ollut ilo nähdä, miten asenteet ovat muuttuneet. Nykyisin vanha talo alkaa olla tavoiteltu helmi sen sijaan että se purettaisiin surutta pois uuden alta.

Nostan hattua sille uudelle sukupolvelle, joka on Loviassakin uskaltanut tarttua mittaviai kunnostusurakoihin saadakseen asiaa jo alunperin oikein rakennetussa historian jatkumossa. Uskon myös, että jo seitsemännen kerran avautuvat Loviisan vanhojen talojen ovet ovat olleet osallisina asenteiden muuttumiseen.

Taisto Huttunen, pj, Loviisan Wanhat Talot ry

Lyckligtvis förändras attityderna

Värt Liisantalo har varit med i LHH ända från början och jag har både som husägare och ordförande för LHH med glädje fått följa med hur evenemanget utvecklats.

Tidigare har gamla hus och deras historia inte högaktats – husen har rivits i smyg under nattens timmar om de inte redan stucksits i brand.

Under årens gång har attityden förändrats. Numera är ett gammalt hus en eftertraktad pärla i stället för att sorglöst rivas undan ett nybygge.

Jag lyfter på hatten åt den nya generation som även i Lovisa har vågat grabba den stora utmaningen att renovera ett gammalt, rätt byggt hus för att få bo under historiska vingslag.

Jag tror även att evenemanget som nu öppnas för sjunde gången, har bidragit till en attitydförändring i hela landet.

Taisto Huttunen, ordförande, Lovisa Historiska Hus rf.

Loviisan Wanhojen Talojen perinne- ja korjausrakentamisen "remppa"-seminaarissa mennään peruskysymisten ääreen ja puhutaan parisuhteesta, restaurointiikasta, uuden ja vanhan liitosta sekä tähän kaikkeen liittyvästä rahasta.

Jukka Koskinen

Perinne ja korjausrakentamisen "remppa"-seminari

27.8 klo 14.30-17.00 Hoteli
Degerbyn Commodoressa,
Brandensteininkatu 17,
emäntänä Mia
Hejnsbroek-Wiren:

**Pyhtääni Siltakylän
kartanon kunnostajat
Jaana ja Hannu Rinne:**
"Miten parisuhde kestää
pitkän rempan?"

**Restaurointikisälli-kirvesmies
Janne Lintukorpi:**
"Restaurointiikka ja
käsintehdyt työn arvo."

**Kai Andersson arkkitehti-
toimisto Kai Anderssonista:**
"Historiallisen talon ja
uudisrakennuksen liitto."

**Pankinjohtaja
Nina Lökfors Aktiasta:**
"Vanha talo ja remontti
rahoitusmahdollisuudet."

Perinnemestarini remonttikirjan Jaana ja Hannu Rinne:

Välillä on elettävä rauhassa vain taloa

Pyhtääni Siltakylän kartanon remppaan-
jien ja Perinnemestarini remonttikirjan
Jaana ja Hannu Rinteens rakkaus sytti
yksitoista vuotta sitten, remontti alkoi
seitsemän vuotta sitten.

—Molemmat voivat hyvin ja kestä-
vät pitkään! Edessä on vielä paljon te-
kemistä talossa ja puutarhassa, mutta se on siitä yhteistä taivalta, he sanovat.

Kun kunnostaa vanhaa isoa taloa kohtuullisella budjetilla, on alusta saakka ymmärrettävä, että se vie aikaa. Koti on pitkään keskeneräinen ja jää-kaapin ovessa on aina lista tehtävistä asiaista. Jotta kokonaisuus ja yksityiskohdat pysyvät jokseenkin hallinnassa, on suunniteltava ja keskusteltava jatkuvasti.

—Ehdoton pääsääntö on, että emme tee mitään, ennen kuin se sopii molemille. Siksi joku asia voi odottaa ratkaisua pitkään. Vieläkään ei ole päättetty, kuinka sisäpokat kiinnitetään ja toistaiseksi meillä on käytössä edellä.

lisien omistajan "perinneratkaisu": lyö-
dään nauha karmiin ja käännetään se pokan päälle.

Pitkittyvä remontti muuttuu vähi-
tellen elämäntavaksi ja aikakäsiteksin
muuttuu.

— Aluksi oletin, että kaikki tulee valmiiksi parissa vuodessa, mutta ensimmäisen kesän jälkeen alistuin koh-
taan. Nyt otan jo paljon rauhallisem-
min sen, että tekemistä on aina ja joku
kohta on keskeneräinen, Hannu sanoo.

Hannu haluaa nopeasti valmistaa ja
Jaana tahtoo pohtia kaikkea perusteellisesti ja pitää välillä taukoaa tekemise-
sä.

— Eikä aina viitsi tehdä remonttia,
viime talvena meillä oli pitkä talviuni.
Lojuimme salongin sohvalla kaakeliuun-
nin lämmössä ja luimme kirjoja – aivan
tavallisia romaanuja, ei korjausoppaita.
Välillä on jätettävä remontti sikseen ja
elettävä taloa, Hannu ja Jaana tuumaavat.

— Tempaamme vuoron perään ky-
nän toisen kädestä ja piirrämmme omia
toiveitamme vaikkapa pihasuunnitel-
maan. Lukuisien kirjeiden taakse
on piirusteltu pihakäytävien kulkureitejä ja
huvimajan luonnoksia.

Remontin ja parisuhteen onnistumi-
seen ei ole yhtä sääntöä – kuten ei ole
talon korjaamisessakaan.

— Täytyy olla rehellinen itselleen ja
sovittaa haaveet sellaisiksi, että ne pysty-
tyn toteuttamaan.

— Ja alleviivaamme: pitää sovittaa
kahden ihmisen haaveet yhteisiksi.
Talo täytyy valmiina odottaa vielä tu-
levaisuudessa, mutta monet kaunisti
huoneet, piha, meri ja puut, kuistit ja
aurinkotuolit, ne ovat jo!

— Edelleenkin, seitsemän remont-
tiivuoden jälkeen selämme kirjoja ja
lehtiä sekä käymme katsomassa vanho-
ja taloja. Näistä näemme miten muut
ovat asiat tehneet ja mikä sopii oman
talomme henkeen. Istimme keittiön
pöydän ääressä ja piirtelemme paperille
suunnitelmia.

— Tempaamme vuoron perään ky-
nän toisen kädestä ja piirrämmme omia
toiveitamme vaikkapa pihasuunnitel-
maan. Lukuisien kirjeiden taakse
on piirusteltu pihakäytävien kulkureitejä ja
huvimajan luonnoksia.

Kai Andersson
– vanhan ja uuden yhdistäjä:

Ei Potemkinin kulisseja

Kun keisarinna Katariina II vieraili
aikoinaan Krimillä, ruhtinas
Potemkin kohensi kaupunkia
rakennuttamalla keisarinnan
reitin varrelle talottomia
julkisivuja.

— "Potemkinin kulissit"
eivät viehätä Kai Anderssonia, joka on yhdistänyt uudisrakentamista historiallisin
taloihin noin 20-30 kohteessa
Loviisan seudulla.

Uusin työmaa on LWT:n kohdetalo
17, Puutarhakatu 36.

— Puutarhakatu 36:n uudisraken-
nus jää kadulta katsoen 1700-luvun
julkisivun taakse. Ylempää, Mäkiku-
jalta, vanhaa julkisivua ei näy lain-
kaan.

— Minulle on tärkeää säilyttää van-
han rakennuksen alkuperäinen historiallinen
henki niin pitkälle kuin se on
mahdollista, Kai Andersson sanoo.

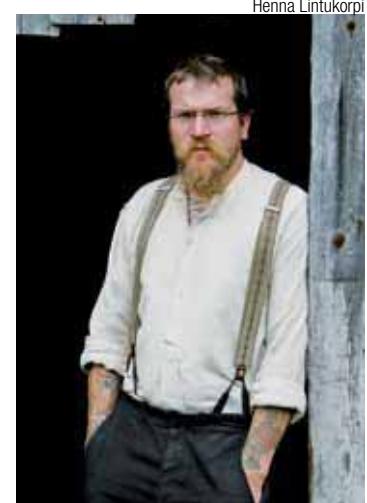
— Vanhan talon ja uudisrakennuk-
sen liitoskohta on teknisesti haasta-
vin: vanhan talon perustukset elävät,
udessa niin ei tapahdu.

— Museovirasto on joustanut viime
vuosina tiukoista suojelemääräyksis-
tään ja nykyisin suojeillaan lähinnä
fasadia. Uusi laajennus voi olla varsin
moderniinkin mikäli se ei sijoitu arkaan
katupiiriin.

Restaurointikisälli-kirvesmies Janne Lintukorpi: Historiallinen talo työstetään sen ehdoilla

Janne Lintukorpi päätti jo 16-vuo-
taana, että hänestä tulee vanhojen
talojen korjaamiseen erikoistunut
ammattimies.

— Muutin pois kotoa saman
vuoden syksynä ja aloitin opinnot
Tammelan käsi- ja taideteollisuus
oppilaitoksessa. Valmistuin sieltä
rakennusartesaaniksi -97. Armei-
ja- aikana sain puhuttua itselle 3
vuoden viran Museovirastoon Seu-
rasaaren ulkomuseoon restaurointi-
kisälli-kirvesmies oppilaaksi. Sain
kisällipaperini vuonna 2001. Olen
työskennellyt useissa restauroin-
tialan firmoissa ja vuodesta 2006
oman yritykseni palveluksessa. Me
olemme usein se ryhmä, joka tulee

paikalle, kun kaikki muut ovat nos-
taneet kätensä.

— Hän korostaa työssään resta-
uointiikan tärkeyttä.

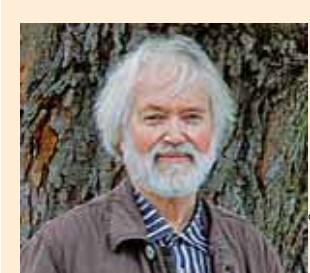
— Jokainen työ tulisi tehdä sillä
ajatuksella, että se on rakentajan
perintö tuleville polville. Resta-
uointiikka määrittelee sen, mitä
korjausessa yhteydessä on mahdol-
lista tehdä, mitä tehdä uusiksi, mitä
poistaa ja mitä rakenteita muuttaa.

— Periaatteessa kaikki työt, mitä
vanhan talon korjaussessa tehdään,
on meidän kaikkien tehtävissä. Viit-
siminen ja osaaminen ovat eri asi-
oita.

Janne korostaa käsin tekemisen
taitoa.

— Se ei saily, jos työvaiheita ei
tehdä oikeasti käsin. Tämä ei tar-
koita, että kokeillaan käsin Höyläystä
metrin verran vaan että tuupataan
se 25 neliötä sitä lankkuja käsin si-
leaksi ja sitten mietitään, mitä opiti-
tiin.

— Vaikka kuinka suunnittelet ja
mietit projektia, niin lopulta talo
sanelee kuitenkin työstämisenä eh-
dot. Suurin haaste on sovitella ny-
kyajan mukavuustasoon tottuneet
ihmiset ja vanhat talot kimppaan
– etä ymmäretään, mitä vanhassa
talossa asuminen oikeasti vaatii.

Korjausklinikka

Talotohtori, arkkitehti
Panu Kaila on tavattavissa
LKYLin perinnerakentamisen
ja – korjaamisen klinikalla
Loviisan raatihuoneella
torin laidalla vanhassa
valtuustosalissa,
Mannerheiminkatu 4,
lauantaina 27.8.2011
klo 11:00 -13:30.

Vackerbacka – ihanien unelmien kohde

18 Puutarhakatu 34

Talo on kaunis, suorastaan ihana, mutta uskaltaako noin huonossa kunnossa olevan rotiskon ostaa? Mitä sen korjaaminenkin maksaa? Kauanko se vie aikaa?

Nämä kysymykset eivät kylmänneet kiinteistön uusien omistajien päätä.

— Talo valitsi meidät, saavat nelilapsisen perheen vanhemmat tekstiilitaitelija Tina ja it-insinööri Juha Karvonen.

Nyttemmin Vackerbackaksi nimetyn Suolatorrin komistuksen pohjoinen päärakennus on kivijalasta päätytellen ja Maakuntamuuron tutkijoiden mukaan 1700-luvulta. Vanha hella on kirvoittanut ajatuskaa jopa 1600-luvun lopulle.

Pohjoinen rakennus on pitkän asumattomuusjakson ja jatkuvien vesivahinkojen takia huomattavasti eteläisesti huonokuntoisempi. Ete-läinen rakennus on sekin

vähintään 1700-1800-luvun vaihteesta ja päätyt on yhdistetty empirehenkisellä aumakatolla.

Kesä on kulunut rakenteiden korjaustarpeita kartoittettaessa ja seiniä hirrelle purettuaessa.

— On löytynyt kaikenlaisia. Ihania tapetteja, valtavia kellareita, muurahaispesiä ja ampiasvaltakuntia ja lahoja hirsia, jopa seiniä. Mutta emme ole silti kärssineet kerkaan uskonpuutteesta.

Palkitsevin hetki oli se, kun Karvoset saivat pahasti vuotaneen katon pressutettua.

— Visio tulevasta kodista ja usko siitä, että se saadaan aikaan, kannustaa joka hetki.

Rakennuksissa on LWT-päivinä esillä Vackerbackan historiaa – karttoja, piirustuksia ja valokuvia – ja pihalla hulmuavat Tina Karvoset tekstililit.

Uusi kohde!

Vackerbackan remontti on vaiheessa, jolloin purkaessa paljastuu monenlaisia mielenkiintoisia asioita kuten huoneen kauniit siniset tapetit.

18

Mäkikuja 16 – talvella muutetaan uuteen kotiin!

12 Mäkikuja 16

Tekstiilitaitelija Anna Huhta ja puuartsaani Patrick Hellsten ovat remontoineet tulevaa kotiaan piteellä jo neljä kesää.

Nyt ollaan voiton puolella, sillä perhe muuttaa Sirtyttärensä kanssa sisään talven aikana.

Ostohetkellä ulkoisesti suhteellisen hyväkuntoiselta vaikuttaneesta rakennuksesta on jouduttu purkamaan kokonaan sisäpihan puoleinen, uudempi osuus. Runkorakenne meni sekä uusiksi ja alkuperäisen rakennuksesta jää jäljelle vain tupa ja kammari sekä 1800-luvun lopulla laajennettu eteläpuolelle kammari.

— Uuden puolen lattia on nyt laattaa ja betonia. Se tulee sisältämään keittiön ja saniteettitilat, Patrick kertoo.

— Alussa työ oli todella antoisa, sillä vanhoja ra-

kenteitä purkaessa löyää niin paljon jälkiä entisestä: miten on asuttu, miten monta remppaa tehty ja miten – 200 vuotta sitten, 100 vuotta sitten... Uudempia ihmellisiläisikin ratkaisuja on löytynyt, todennäköisesti luvatta ja salaa tehtyjä, hän jatkaa.

Anna ei puolestaan osannut iloita jatkuvan purkamisen tarpeesta:

— Aina tuli jotain uutta ja odottamatonta ja väärin tehtyä. Eikä remppaaminen marraskuisissa räntäsateisissa ollut lainkaan mukavaa.

— Mutta kun saatin keväällä verannan ikkunat paikalleen! Ja kun ulkovuoraus oli lopulta valmis – ne olivat todella hyviä ja hienoja hetkiä.

LWT-päivien aikana Mäkikujalla on esillä Annan äidin, taiteilija Vivian Huhdan teoksia.

Vanha kakluuni sai jäädä.

Puolet taloa purettiin ja betonilattiasessa uudessa osassa – uusine kuisteineen – sijaitsee mukavuusosio.

Gamla apotekshuset – piharakennukselle uusi elämä!

8 Aleksanterinkatu 6

Apteekkari W.Björklund rakennutti Apotekshusetin 1863, arkkitehtina Th. Chiewitz ja F.W. Lüchow. Kun Itä-Uudenmaan säästöpankki osti tilat 1972, talo saneerattiin – vanhaa kunnioittamatta! – lähes 2 miljoonalla markalla käräjäoikeutta varten.

Nyt talossa on meneillään laaja entistämisperjekti uusia asuin- ja liiketiloja varten.

Uusi kohde!

Gamla apotekshusetin kiinteistön suojeleun kannalta arvokkain osa onkin piharakennus.

Piharakennuksessa toimi 1910 Loviisan ensimmäinen bensiinisemana. Leivintupa muutettiin 1913 myymäläksi ja vuonna 1927 osa siitä asunoksi.

Asuntoa laajennettiin 1969 ja nyt entisissä myymälä- ja asuintiloissa toimii kiinteistövälitys.

Piharakennus on auki LWT-päivinä kiinteistövälitystä lukuun ottamatta.

Rakennukseen sisälle menään omalla vastuulla ja ohjatuksi.

Kiinteistön omistaja on luovan pullon samppanja sille, joka ideoi parhaimman käytön piharakennukselle –

millainen se on täyttääsään ensi vuonna 150 vuotta?

Apotekshusetin pihalla on antiikkia, taidetta, designia, itämaisia mattoja ja muuta laadukasta tavaraa yhdistävä kirpputori.

Merimiehen mökki

23 Puutarhakatu 13

Merimiehen mökki on piirretty kartalle 1825, mutta on

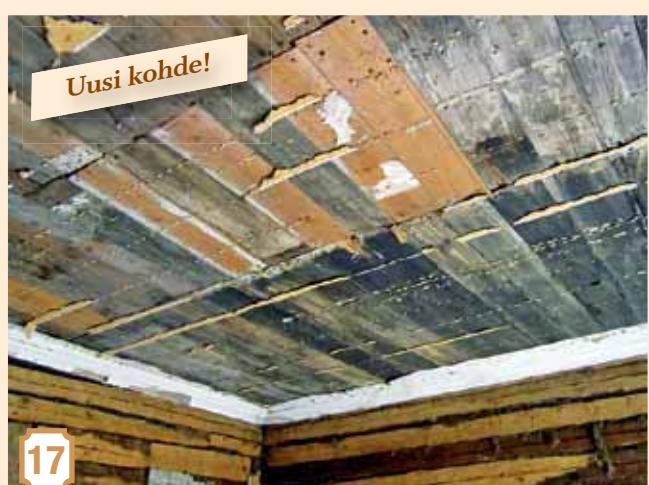
sesseja voi seurata valmista

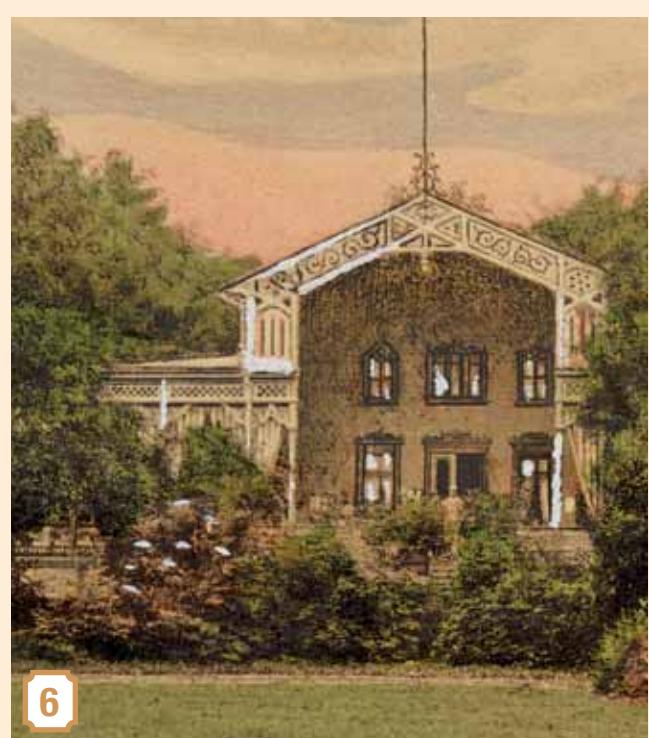
Merimiehen mökin uudempia osia on purettu.

Kuhlefeltin talon salissa on varsin komea tulisia.

1700-luvun talo yhdistyy uudisrakennukseen.

Kappeli palautetaan vähitellen entisaikojen loistoon.

on rakennustavoistaan pää-
tellen 1700-luvulla. Kauan
tyhjillään seiseseen taloon
ei tule vettä eikä siinä ole vie-
märöintiä.

Muutaman vuoden mietin-
nän ja suunnittelun jälkeen
pihanpuoleinen uudempia
ja kutakuinkin romahstanut
osuuksia on nyt purettu. Raken-

teiden alta paljastui suurelta
osin hyväkuntoisia mutta
myös vauroituneita ja vaih-
don tarpeessa olevia hirsia.

Puretuksen rakennelman tilal-
le tulee "mukavuusosio", iso
keittiö ja saniteettitilat. Uusi-
kin osa rakennetaan hirrestä.

Kuhlefeltin talo – arvokiinteistö ennen remppaa

1 Kuhlefeltinkatu 9

Loviisan rikkaimman mie-
hen, kauppaneuvos **Israel
Sucksdorffin** kesämökikseen
rakennuttamaa komeaa huvila
Garnisonin saaren itäpuolella
valmistui 1866.

Sittenmin 250 neliöstä
taloa asui Loviisan pitkä-
aikainen pormestari **Georg
Kuhlefelt**. Hän vastusti viras-
saan Suomen venäläistämisi-
politiikkaa ja se johti perheen
karkottamiseen 1904-05.

Talo siirtyi **Nordström**-
suvun omistukseen 1949.
Arvorakennuksen pelastus-
töyt aloitettiin kesällä 2009,

jolloin Degerby Constructor
avasi sen rakenteita kuntu-
kartoitusta varten. Samalla
purettiin kaikki uusi eli
1940-luvun jälkeen tehdyt sa-
neeraukset: kipsilevyt, muo-
vimatot yms.

Puretaessa ilmeni mie-
lenkiintoisia seikkoja. Mo-
nistaa huoneista löytyi hirsii
liimattuja selkeästi luettavia
1860-luvun sanomalehtiä.

**Korjaustöiden jat-
kamista odottavan,
sisäpuoleltä hirrelle
puretuksen rakennukseen
korjaussuunnitelmat
ovat niin ikään esillä.**

18 VACKERBACKA
Trädgårdsgatan 34

Det enda huset i Lovisa med
inkörsport i mitten är byggt på
1700-1800-talen. I de 9 bygg-
naderna som finns på tomten
har det bott människor alt från
skeppare till lots. Taket har
läckt på många ställen och fö-
rorsakat stora skador. De nya
ägarna kommer att renovera
hela huset och har som mål
att den unika byggnaden skall
omfatta ett arbetsrum/affärsut-
rymme för värdinnan som är
tekstilkonstnär, samt framför
allt ett fungerande hem för fa-
miljen på sex personer!

12 BACKGRÄND 16
Backgränd 16

Backgränd 16:s husägare höll
mellanår från LHH och nu er-
bjuds igen möjlighet att se hur
renoveringen som gjorts med
pietét och till största delen
med egna krafter framskriftit
under fyra år. Ägarna planerar
att flytta in nästa vinter. Renov-
eringen blev mer omfattande än väntat, då även stom-
men behövde förynas. Endast
gavlarna och gatusidans
stockväggar bevarades, vägg-
arna på gårdssidan och veran-
dan var genomruttna och revs.
Den nya delen, som innefattar
både kök och badrum, har fått
betonggolv på jordbädd.

23 SJÖMANSSTUGAN
Trädgårdsgatan 13

Tidens tand har gått hårt åt
den lilla stugan som länge stått
obeboende. Den är inritad på
en stads-karta från 1825, men
är tydligt byggd långt före det.
Huset är av stock och har två
rum, och är omgivet av en liten
och förtjsande innergård. Ett
ypertigt exempel på hur det
kan se ut då man står inför en
grundlig renovering av ett mer
än tvåhundra år gammalt hus.

8 GAMLA APOTEKSHUSET
Alexandersgatan 6

Huvudbyggnaden stod färdig
år 1863, arkitekterna
var Th. Chiewitz och F.W.
Lüchow. Då huset sanerades
på 1970-talet till tingsrätt
respekterades inte ursprunget
trots att kostnaderna uppgick

till närmare 2 miljoner mark.
Gårdsbyggnaden som under
LHH-dagarna står öppen
ritades av Basilier 1862. Det
utlovas en flaska champagne
åt den, som kommer med
den bästa idén till vad bygg-
naden kunde användas - hur
ser gårdsbyggnaden ut då den
om ett år fyller 150?

1 KUHLEFELTS HUS
Kuhlefeltsgatan 9

Kommerserådet Sucksdorff
lätt 1866 uppföra den stäliga
villan för sin familj på östra
sidan av ön Garnison. Huset
övergick senare i borgmästare
Georg Kuhlefelts ägo. I slutet
av 1800-talet planerade sta-
dens trädgårdsmästare A.F.
Rydberg en privat park kring
huset, som nådde ända ner till
Lovisaviken. Kuhlefelt hade
under sin tjänstgöring motar-
betat Finlands förrysknings-
politik, vilket ledde till att
familjen utvisades 1904-05.
Huset är en av Finlands mest
kända kvinnliga arkitekters,
Eva Kuhlefelt-Ekelunds barn-
domshem.

17 TRÄDGÅRDSGATAN 36 A
Trädgårdsgatan 36 A

Det på 1700-talet byggda hu-
set hade länge stått obeboende,
då den nuvarande ägaren
köpte tomten för ett par år
sedan. Fasaden som är skyddad
av museiverket kommer
att bli oförändrad. Nu är
byggnadens väggar rivna till
stockarna och golven är öpp-
nade. Husets bakre del som
är senare byggd av bräder
får ge vika för ett nybygge
som stilsmässigt passar till
den historiska delen, dvs den
3,4m höga stugan ock köket.'

6 KAPELLET
Kapelnparken

Lovisa stads pärla från gångna
tider, Kapellet. Åt som byggdes
1865 och som senare på grund
av misskötsel förfallit. Åt hör
till de finaste av Lovisas värde-
fastigheter. Kapellets väg mot
en ny blomstring påbörjades
för två år sedan då målarmäs-
taren Airi Kallio köpte bygg-
naden och började visionera
ett nytt centrum för kultur.
Kapellet kommer småningom
att återställas till sin ursprung-
liga 1800-tals prakt och arbete
finns så det räcker. En del av
delarna som byggdes till 1946
är redan rivna och nu står res-
taurering av fönstrena i tur.

6

Kappeli palautetaan vähitellen entisaikojen loistoon.

Kappeli – ei sisustusta vaan peruskorjausta

6 Kappelinpuisto

Maalarimestari **Airi Kallio**
sinnikäs ponnistelu
1865 rakennetun Kappelin
pelastamiseksi on valtava ja
vuosia vievä urakka. Kappeli
kunostetaan 1880-luvun
malliin, entisaikojen lois-
toon, Loviisan kulttuurielä-
män helmeksi.

- Moni ei ymmärrä, ettei
tämä ole tällä haavaa sisustu-
vaan peruskorjausprojekti.

- Sitten viime vuoden on
maalattu julkisivu, pantu
uudet ikkunat paikoilleen,
tyhjennetty lattianaluset
roskasta, eristetty ne ja täy-
tetty puhalletulla ekovillalla,
samoin lattialaudat ovat
paikoillaan. Vanhoja ovia on
avattu niille kuuluville pa-
koille. Uusia ovia on asen-

Tarjolla on Kappeli-
kannatustuotteita –
t-paitoja, ekokasseja,
tiskirättejä ja ihastut-
tavia kattausalustoja –
sekä Airin suosimaa laa-
tuteet. Esillä on myös
Tarja Heikkilän valoku-
vanäyttely Häähnuone-
Bröllöpsrum, joka
perustuu uutuuskirjaan
TAHDON - Ekologisia
häänenlmia/Ekologiska
bröllopsdrömmar.

on rakennustavoistaan pää-
tellen 1700-luvulla. Kauan
tyhjillään seiseseen taloon
ei tule vettä eikä siinä ole vie-
märöintiä.

Muutaman vuoden mietin-
nän ja suunnittelun jälkeen
pihanpuoleinen uudempia
ja kutakuinkin romahstanut
osuuksia on nyt purettu. Raken-

Labbyn luomukartano ja vanha väentupa

A Labbyn Kartano 49

Labbyn kartanon nykyinen päärakennus on siirretty 1860-luvun jälkeen meriteitse Suomenlinnasta Isnäsiin, jo 1300-luvulla tunnetun suurtalon maille.

Ruotsin kuningas lahjoitti aikoinaan Pernajan maita skottilaisille sotilaille, sittemmin ne joutuivat Boijen, von Essenien, Schantzien, Wreden ja Ehrnroothin suvuille. Sääty-yhteiskunnan murtessa kertanoiden omistajaksi tuli myös aatelittomia ja Labby-Rönnäsin kaksoskartanot kulkivat Askolinin, Thüringen ja Grenmanin kautta 1961 Närin veljeksille.

Labbyn historiaasta löytyy monta mielenkiintoista juttua. Eräs Suomenlahdesta suola havitellut Wrede hukkui heikkoihin jähin, samoin hänen tyttärensä vuosikymmeniä myöhemmin. Ja Thüringen ex-vaimosta, viisi kertaa avioituneesta Koskenkylän linnan perijättärestä Maini Askolinin elämästä on kirjoitettu kirjojakin.

Labbyn juustolan tuotteita syötiin aikoinaan Tukholman Grand Hotelissa ja niitä vietettiin Etelä-Amerikkaan asti – juustot olivat William Thuringin ylpeys. Tupakanlehtiä kypsynyttiin sota-aikaan lantakosissa, kirsikanlehtien maustamina.

Apteekkari Grenman toimeenpani tiluksilla Suomen toiseksi suurimmat hakkut. Metsissä pyöri 80 hevosta ja 300 metsuria. Sata rangastusvankia, etupäässä rattijuopoa, hankittiin velvoitettuun hakkualueiden istutukseen ja Helsingin Kätilöpiston vanhat rautavuoeteet otettiin navettaan sijoitetun siirtolan käyttöön.

Jossain vaiheessa päättiin kasvattaa Pekingin valkoisia ankoja, jotka karkailivat mielellään peltojen virtaaviin ohiin. Suomen eduskunta nautti

Kuusikallio 1 - idylli ilman huolen häivää

C Edöntie 126, as1, Isnäs

Lontoossa vielä ensi jouluun asti opiskeleva valokuvaaja Nelli Palomäki ja remppasapattivuotta pitävä Rami Kinnunen löysivät kauan etsimänsä unelmakodin Metsäkylän navetan ilmoitustaululta.

He ovat asuneet vuoden vaihteesta Isnäsin sahan toissa vuosisadan lopulla rakennetussa työntekijäasunnossa, jota oli jo kunnostettu aika pitkälle.

Oma remppa on alkanut yläkerrasta, alakerta tapetteineen on vielä edellisten omistajien jäljiltä.

— Talo on ollut hyvässä

ne Kalastajatorpan juhlaillallissa.

Perinteinen kartanoelämä on täällä nykyä toimivaa maataloutta ja kun Juha Närin alkoi isäntöidä Labbyä, sen maatalous siirtyi kokonaisuudessaan moderniin biodynamiseen tuotantoon.

— Luonnon monimuotoisuutta tuetaan kaikin keinoin. Tilan emolehmäkarja ja lampaat laiduntavat kesällä luonnonlaitumilla ja talvisin niille on järjestetty jaloittelutarha ja vapaa liikkuminen, Juha Närin kertoo.

— Kotieläimiä on sopivassa suhteessa peltopinta-alaan nähdyn. Lanta kompostoidaan ja käytetään peitto- ja puutarhakasvien lannoitukseen.

Sato jalostetaan tilalla. Labby on kuuluisa myös yrteistään ja kaikkia sen tuotteita lihasta vihanneksiin voi ostaa suoraan yhteydessä olevasta tilapuodista tai tilata kotiin verkkokaupan kautta.

Kartanon suuren puulajipuiston ja puutarhan entisöinti on työn alla ja Labbyn mailla sijaitsee myös näkemisen arvoinen Edesbyn keskiaikaisen kylän museoalue.

www.labby.fi

B Labbyn kartano 49, Isnäs

Labbyn kartanon pihapiirisä on useita rakennuksia.

1700-luvulla rakennettu väentupa sijaitsee 1858 istutetun valtavan saarnin katveessa. Mansardikattoisessa, 1700-luvulla rakennetussa asumuksesta on ollut aiemmin itämeritylinen kaislakatto ja samaa tyyliä edustavat tuvan jykevät pitkittäiset kattohirret.

Taloa ovat vuosien saatossa asuneet kertanossa työskentelevä perheet.

Nyt talon pienet asunnot on yhdistetty tilaa aiemmin isänköineen Mauri Närin kodiksi.

kunnossa. Mitään yllättäävää ei ole vielä toistaiseksi löytynyt, joten mieli on turvallinen ja valla huolen häivää. Taidamme selvittää alakerrasta yhden asumattoman huoneen perusteellisella rempalla, asutuissa riittää pelkkä pintakäsittely.

— Ikkunat tosin täytyy kunnostaa, mutta emme pidä niidenkään suhteeseen kiirettä. Pari ikkunaa per kesä tuntuu sopivalta vauhdilta, etenkin kun villiintyneen pihankin kestämiseen tulee menemään oma aikansa.

Nelli Palomäen valokuvia on esillä Kuusikalliossa.

ISNÄSIN SAHALLA SOI! -tapahtuma 27-28.8.

Keittiö & galleria Kaarnarannassa Snellman-korkeakoulun kesänäyttely: Keveyden kosketus - Havaintoja värin ilmenemisestä. Keittiöstä kauden tapaksia ja leivonnaisia.

La klo 18.00: Kaarnarannassa
Erämaateatteri esittää:
Vanha mies ja puiston penkki & muita kertomuksia. Esitys on tarkoitettu aikuisille.

1800-luvulla Suomenlinnasta Isnäsiin laivatun Labbyn kartanon avara kuisti houkuttelee haaveiluun. Suurta kartanopuutarhaa puupuistoineen kunnostetaan entisaikojen mallin mukaiseksi.

Labbyn kartanosta löytyy yli kymmenen erilaista tulisiaa.

Vanhan väentuvan jykevät pitkittäiset kattoparrut ja sen aiempi kaislakatto edustavat Virossa yhä edelleen tavattavaa yleistä itämerityliä. Talo on rakennettu 1700-luvulla työvän asumuksiksi.

Kuusikallio 1 on sisustettu nuorekkaiseen tyliin.

Aiempien omistajien remontoinmassa keittiössä on säilytetty myös talon alkuperäinen uuni.

Su klo 17.30: Höyrykonemuseossa höyrykoneen käyttöä, flamencotanssiesitys ja Alakylän orkesteri. Tilaisuuksiin on vapaaehtoinen pääsy maksu.

Länsipurojen makuuhuoneesta löytyy komea kaksoissänky.

Harmaansinertäväät sävyt toistuvat talon keittiössä.

Jannen ja Emilian kotona ei vierasteta kirkkaita väriä.

Birger Kaipiaisen kuulua Kiurujen yö-tapettia saa myös keltaisenä.

Kuusikallio 2:ssa ei pelätä voimakkaita värvialintoja.

Pihlajarinne 1 - rempan kanssa ei pidetä kiirettä

E Edöntie 130 as 2, Isnäs

Yrjö ja Marja-Leena Länsipuro ovat kunnostaneet 1896 rakennetussa talossa sijaitsevaa kakkoskotiaan syksystä 2009. Urakka on tehty koko perheen voimin lukuun ottamatta niitä vaiheita, jotka vaativat lain mukaan ammattilaisia eli sähkö-, vesi- ja saniteettitalon töitä.

— Suurimmat työt ovat olleet ovien paikkojen muutokset sekä kylpyhuoneen rakentaminen, sillä ulkovessa ei kuulu enää lomailun kylkiäisiin.

— Olemme maalanneet kolmen huoneen helmpaneelikatot, kahden huoneen lattiat on hiottu. Huoneet on tapetoitu paitsi niiältä seiniltä, joissa kaunis vanha hirsit.

Pihlajarinne 2 - elämä ei saa jäädä rempan alle

F Edöntie 130, Isnäs

Janne Länsipuro ”kuunteili” taloaan kymmenenkunta vuotta ennen kuin hankki sinne veden, viemärin ja kylpyhuoneen ammeineen: ensimmäisen lapsen kylveytsiin tarvittava vesi kannettiin sitä ennen sisään kaivosta.

Samalla aloitettiin perusteellisempi kunnostusprojekti aiemman pintarempaan sijaan. Talon luoteiskulma kengitetiin, piiput pelletettiin ja syöksyt sekä räystäskourut uusittiin.

— Lämmitys on tosin ollut hankala viime talvina. Meillä on vain yksi varavaa uuni ja tarvitsemme kaksi lisää, sanoo talon emäntä, taiteilija **Emilia Vaherjoki**.

Tällä hetkellä kunnostus

Kuusikallio 2 – täällä muovi on kiellettyä

D Edöntie 126, as 2, Isnäs

Kuusikallio 2:n edelleen jatkuvan rempan periaatteena on ekologisten ja perinteisten materiaalien käyttö. Kaikki rakennuksen korvaushirretkin on asennettu oikeapoissesti: rautaa löytyy vain nauhoista.

Kesällä on korjattu eteisen lattia ja oviaukko. Mikäli katot on ehditty paneoloida, on tapetoinnin vuoro. Omin käsin tehessä edetään hitaasti, muun elämän ja ansiotöiden ehdolla.

Rakenteiden hengittävyys on pyritty säilyttämään sillä, että seinissä on ulkoa katsottuna laudoitus, hirsit, tuulensuojailevy ja paperitapetti/puupaneli pellavaöljymaalilla. Tilkkitsemiseen on käytetty pellavarivettä.

on jätetty tarkoituksellisesti esille. Metsäläyden navetasta on löytynyt paljon tarpeellista, samoin jätelavoilta.

— Työ on opettanut tekijötään ja palkitsevinta on ollut se, kun on nähty jonkun kokonaisuuden enemmän tai vähemmän valmiina. Hauskaa on ollut myös lukea niitä vanhoja sanomalehtiä, jotka ovat löytyneet tapetien alta, sanoo toimitajasta diplomaatiksi päätynyt Yrjö.

Uskonpuutetta ei ole ilmennyt. Tylsin työvaihe on ollut vanhan maalin poistaminen - ja sitä on vielä tiebossa!

— Ikkunojen kunnostus on seuraava etappi. Huoneistossamme on 24 pokaa, niistä 2 on kunnostettu - 22 to go...

keskittyy hänen työhuoneeseensa.

— Katosta on purettu esiin helmpaneeli, joka on maalattu. Seinät tapetoidaan ja maalataan nekin valkoisiksi, lattia on hiottu ja vahataan. Olemme purkaneet huonokuntoisen kakluunin ja sen tilalle hankitaan pönttöuuni.

— Vanhaa purkaessa on ollut kiva todeta, että talomme rakenteet ovat hyvässä kunnossa, vaikka odottavien korjauskohteiden määrä väillä lämäuttää, Emilia sanoo ja lisää, että keittöremppa ja ikkunoiden kunnostus saavat jäädä suosiolla ensi kesäksi.

Remppaanisen kanssa ei kiirehditää. Se voi olla elämäntapa, mutta ei koko elämää.

Kuivien tilojen kosteussuojaus - esim. lattiavasojen liitoskohdat - on tehty tervalla. Latatiavat on liitetty yhteen puutapeilla ja nekin on tiivistetty pellavariveellä: lattiatäytteenä on sahanpurua/ekovillaa.

Taloa lämmitetään puulla. Siksi ei-varaavat hellat purettiin ja tilalle muurattiin kaksi kaakeliunia, yksi leivinuuni/hella ja yksi slammattu uumi.

Talon kaikki tapetit ovat Pihlgren&Ritolan tai Lim&Handtryckin oikeita paperitapetteja, maalit ovat pellavaöljymaaleja. Muovi on ankarasti kielletty tämän talonpuoliskon rakenteista - paitsi veden yhteydessä.

Pihalla on pienimuotoinen kirppis ja ruukkutuja yritytäimia.

A LABBY GÅRD
Labby gård 49, Isnäs

Karakrärsbyggnaden på Labby gård flyttades sjövägen från Sveaborg till det redan på 1300-talet kända storgodset. Det traditionella herrgårdslivet är i dag ett levande jordbruk och då Juha Närä blev herre på gården omvandlades jordbruket till modern biodynamisk produktion. På gården finns en ekobutik och parken återställs till sin forna prakt. På området finns även Edesby medeltida museum.

E PIHLAJARINNE 1
Edöntie 130 bst. 2, Isnäs

Den grundliga renoveringen av Pomola påbörjades på hösten 2009 och pågår fortfarande. husbondens, Yrjö Länsipuros erfarenhet av renovering begränsades tidigare till att hålla en träbåt i skick. Han har lärt sig traditionella renoveringsmetoder genom praktisk arbete och genom att ta del i olika kurser. Man har strävat till att hålla kvar allt det gamla, som är användbart, såsom den ståtliga bakugnen. Familjemedlemmarna har gjort allt arbete själva, förutom el-arbeten och sanitetsutrymmen.

B GAMLA BAGARSTUGAN
Labby gård 49, Isnäs

I Labby gårdsmiljö finns flera gamla byggnader. Den gamla bagarstugan byggd redan på 1700-talet ligger i skuggan på en väldig ask som är planterad år 1858. Byggnaden har tidigare haft ett vasstak av östersjötyp och dess massiva längsgående takbjälkar representerar samma stil. Huset har genom åren bebotts av familjer som arbetat på gården. Nu har de små bostäderna hopslagits och tjänar som hem åt Mauri Närä, som tidigare varit herre på gården.

F PIHLAJARINNE 2
Edöntie 130 bst. 1, Isnäs

Punainen talo byggdes 1896. Från början bestod husets nedre våning av fyra bostäder med två rum och i övre våningen fanns fyra rum med spis. De nuvarande ägarna bar i tio år in allt hushållsvatten, man drog in vattenledningar först 2009. Samtidigt byggde man även ett badrum, som är viktigt för en småbarnsfamilj. I övrigt har man närmast målat om och tapetserat. Ett av rummen görs som bätt om till ateljé för husets konstnärvärddinna.

C KUUSIKALLIO 1
Edöntie 126 bst. 1, Isnäs

Fotograf Nelli Palomäki och Rami Kinnunen, som håller ett renoveringssabbatsår, hittade sitt drömhem via en annons på Metsäläyden navettas anslagstavla. De har nu sedan årskifte bott i en av arbetarbostäderna vid Isnäs såg - byggd i slutet av 1800-talet - där man redan tidigare renoverat en hel del. De har påbörjat sin egen renovering i övre våningen, nedre våningen med tapetsering mm. är gjord av de föregående ägarna. Den gamla kakelugnen väntar på att bli sammanställd.

D KUUSIKALLIO 2
Edöntie 126 bst. 2, Isnäs

I bostaden som ursprungligen bestod av fyra rum med spis, har man börjat renoveringen, som ännu pågår, ända från grunden. Två sovrum gick då man rev bort de murkna delarna under golvet, vars sandbädd samlade fukt och orsakade tjäle. Man avlägsnade rubb och stubb ända till berget, innan man satte in nya golv. Man har använt traditionella metoder och material - tätningen är gjord med lin och tjära! Herren i huset, som är finsnickare, är stolt över att alla stockar har satts på plats på rätt sätt: jämfinnen man endast i spikarna.

Rautaparta - lopussa kiitos seisoo

H Ruotsinpyhtäään ruukki
Myllärinrinne 2

Kun Tikkamäen perhe pääsi viime talvena vihdoinkin muuttamaan kahden huus-hollin loukusta Rautapartataloonsa – Rautaparta on muinaissuomalainen sepän nimike - elämä oli yhtä juhlaa. Suuressa 60 neliön kokoisessa ja kolme metriä korkeassa tuvassa oli pahimmissa pakkasilta tosin vähän vilpoista, mutta pönttööunitit pitivät makuuhuoneet lämpiminä.

— Muistan varmaan ikuisesti sen ensimmäisen aamun, jolloin join aamakahvit takkatulen äärellä, muiden vielä nukkuessa ja nautin, nautin! Anu Tikkamäki kertoo.

Hän ei pidä sikarin hajusta eikä Rautaparrassa tupakoida muutenkaan. Silti, useampa-

H RAUTAPARTA
Myllärintie 2, Ruukki

Det ståtliga stockhuset fann man i Jorois 2005. Huset är byggt i början av 1800-talet. Huset började resas en aning förkortat intill stranden av Kymmenes älvs 2007. Smeden vid Bruket, Kaleva Tikkamäki, har i det stora hela rest huset på egen hand. De breda furubräderna härstammas från Fjärrkarelen, den ståtliga bakugnen är byggd enligt österbottnisk modell. Bostadsvåningen, som innehåller 260 kvadratmeter, kommer att värmas upp med jordvärme från Kymmenes älvs och vedeldade ugnar.

G EIJAS TORP
Elimäentie 74, Ahvenskoski

Det lilla huset som byggdes 1880 och tidigare kallades Mantas torp, köptes 2005 av trädgårdsexperterna Eija Klaucke som fridtidsbostad, men blev inom kort hennes hem. Huset har varit tjänstebostad för Strömfors bruk. År 1963 byttes de ruttna stockarna ut, ett vindfäng och en öppen veranda byggdes. Intill huset ligger den unika upplevelseträdgården Eija's garden (separat inträdesavgift).

na illansuuna, hän on tunnettu tuvan seinusvierisohvalla istuessaan miellyttää sika-rintuoksua.

— Sille ei ole mitään järkevää selitystä. Itsekseen kuitenkin ajattelen, että ehkäpä talomme aiempi omistaja tuputtelee autuaammissa olotiloissa lempisikariaan onnellisena siitä, ettei hänen yleypedällä rakentamaansa taloa hänitetti vaan se sai uuden elämän meidän kotinamme.

1800-luvulla rakennettu ja purku-uhan alainen Rautaparta löytyi Joroisista ja saapui Kymijoen rannalle hirsimuddossaan 2007. Ruukin seppä Kaleva Tikkamäki on pystytänyt komean talonsa lähes oman käsin, joskin on apuna ollut myös sukulaisia.

Vaikka kolme metriä korkeat huoneet omaavaa taloa on asuttu viime talvesta alkaen, paljon on vielä tekemättä: vintin ikkunojen asennus, alakerran teknisen tilan eristäminen sekä pesutilojen ja kodinhoitolilan tekeminen, Kymijoen pohjalta lämmön hakevan lämpöpumpun asennus, pattereiden korjaus ja asennus ja yläkerran kylppärin teko, minkä jälkeen päästään viimeistelemaan keittiö.

— Ja sitten ikuisuusprojektiin listat ja vuorilaudat sekä muuta pikkuipistelyä! Puhumattakaan piasta...

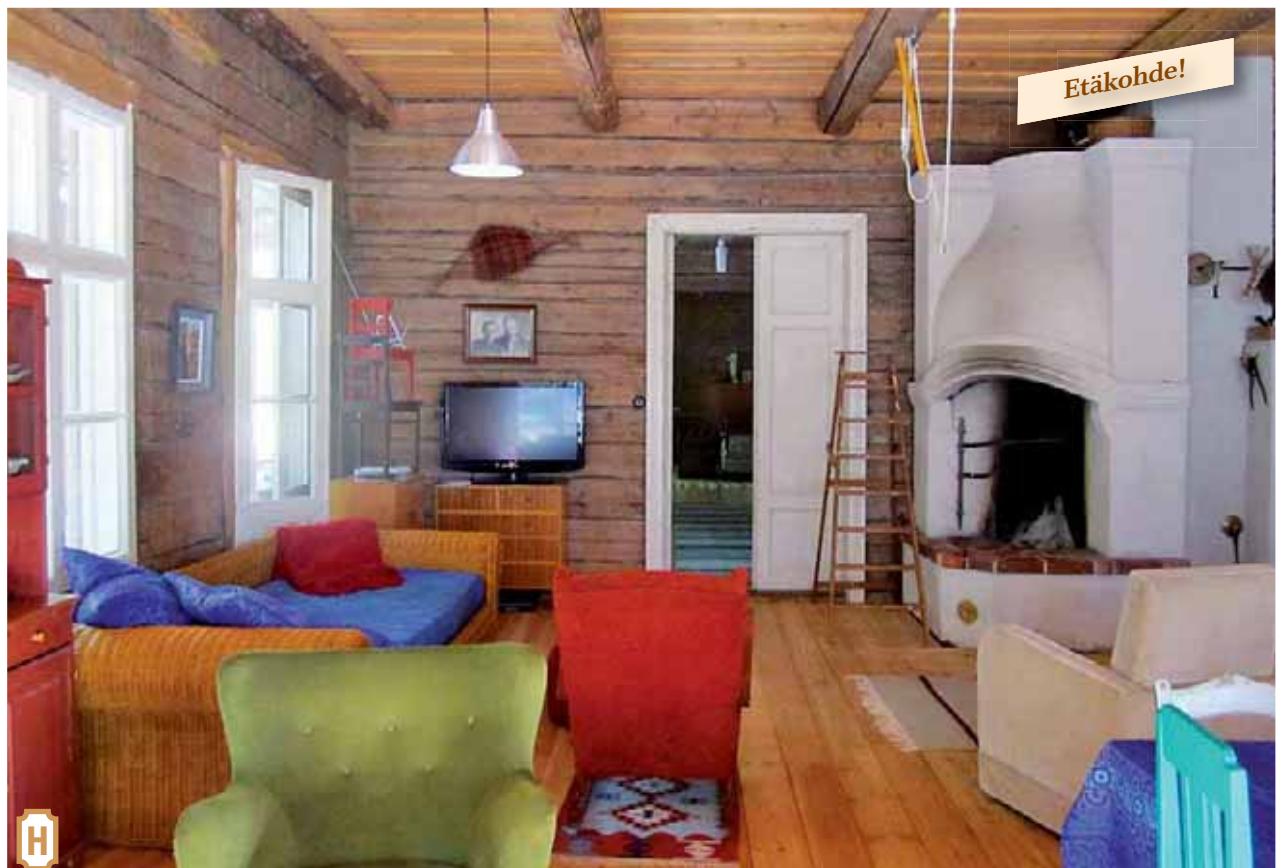
Nyt on jo helppo myöntää, että alussa oli väillä vaikeaa.

Talon yläpohjan tyhjennys talikolla ja lapiolla purkuuheessa oli todella tylsää eikä hirsikehikon pystytys sateisena kesänä ollut mitenkään miettä ylentää, kun työ oli keskeytettävä koko ajan. Kyllä siinä oli monta kertaa lusikat menossa jaksoon, mutta vielä tässä sinnitellään, sillä lopussa kiitos seisoo.

Rautaparran pihakahvilassa on tarjolla lohisopppaa louanaaksi sekä kahvia, teetä ja kahvileipää.

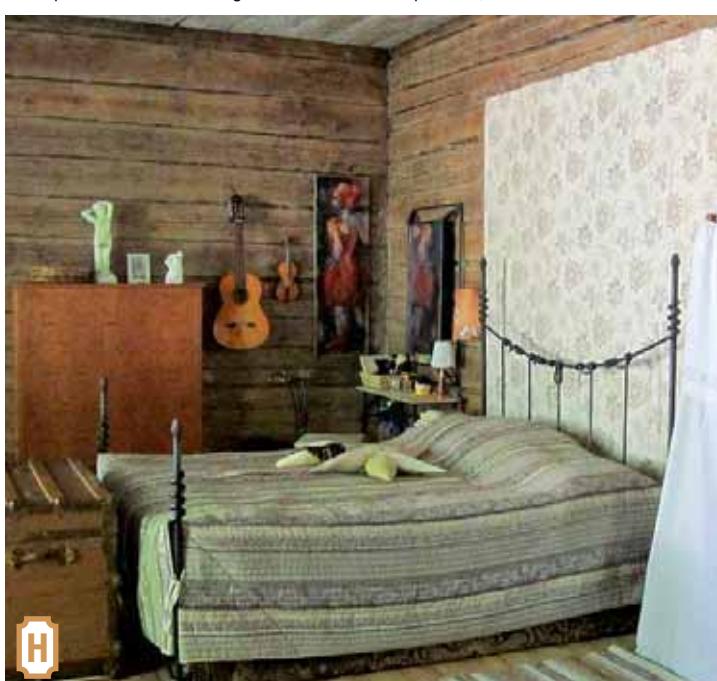
Puutarhaeksperti **Eija Klaucken** aiemmin Mantan torpana tunnettu mummon mökki ei ole suuren suuri ja nyt, muutaman vuoden jälkeen, Eija on alkanut kaivata lisää tilaa.

— Minulla on aikomus laajentaa torppaa yhdellä huoneella heti, kun rakennuslupa on hyväksytty, Eija sanoo.

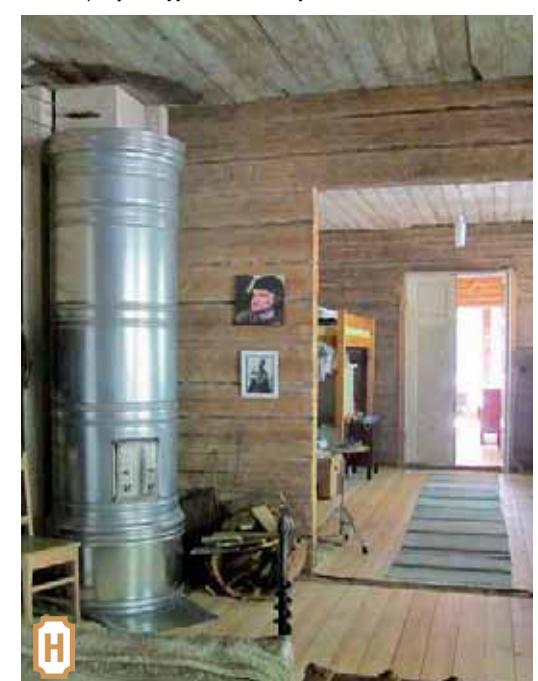

Etäkohde!

Rautaparrassa on tilaa hengittää - huoneet ovat peräti 3,5 metriä korkeita. Suurta tupaa hallitsee pohjalaistylinen iso tulisia.

H Paljas hirsiseinä vai tapetti? Aika saa näyttää.

H Talo lämpää uuneilla ja pian myös maalämmöllä.

G Eijan torppa on naisellinen kotipesä.

G Elämyspuutarha rakentuu erillisistä osista. Englantilaisesta puutarhasta löytyy muureja, japanilaisesta lyhyitä.

G Eijan torppa perinnepuutarhoineen on auki LWT-rannekkeen omaaville. Elämyspuutarhaan on erillinen maksu: LWT-päivinä alennuksella 9€ per aikuisen, lapset ilmailiseksi. Puutarhamyymölässä on kahvio ja sen pihalla kirppis. Lapsillekin on omaa ohjelmaa: aarrekartta, johon voi rastittaa löytönsä ja saada palkkion.

Eijan torppa - lisää elintilaan

G Elimäentie 74
Ahvenskoski

Alunperin kesämökiksi hankeista 1880 rakennetusta torasta tuli ajan myötä Eijan ympäristöön koti. Sen liepeille on rakentunut laaja elämyspuutarha Eija's garden, jossa emäntä toteuttaa ideoitaan ja unelmiaan.

Metsän keskeltä löytyy monia erilaisia teemaosioita: enkeleipuutarha, hiljaisuuden puutarha, tiili-muurein ympäröity salainen puutarha, karpipilapii, sammakkolampi, alppiruu-

supuutarha, ruusutarha, muotopuutarha, englantilaistylinen cottage garden-puutarha, egyptiläiseksi muuntautuva pyläspuutarha, japanilainen puutarha, juhlapuutarha, yritytarha, torpan perinnepuutarha ja lasipalatsi eli kylpyläpuutarha, jota hallitsee suuri tynnyriallas.

Tänä kesänä on raivattu uusi puolen hehtaarin tila ensi kesän yliäityksille.

Tarvikkeet niin uudis- kuin korjausrakentajalle!

EKOVILLALEVYEkovillaskivor
100 mm 565 x 870
2,95 m²/sk**830**
/m²**EKOVILLALEVY**Ekovillaskivor
50 mm 565 x 870
5,90 m²/sk**435**
/m²**EKOVILLA IA**Blåsull
13 kg/sk**1450**
/pak

Puhallusvillan ostajalle
puhalluskone lainaksi
veloituksetta.

Då du köper blåsull får du låna
blåsmaskin gratis!**Eristämiseen Till isolering****PELLAVALEVY**Linisoleringsskiva
ISO-L 50 mm 565 x 1320
8,95 m²/pak**560**
/m²**PELLAVALEVY**Linisoleringsskiva
ISO-L 100 mm
565 x 1320
4,47 m²/pak**1120**
/m²

Uutuutena
puuvalmiit
perinnelistat

Nyhet!
Gammal-
dags-
lister

Pintoihin Ytor**Avotrade
YLEIS-
TERVA**

Tjära 10 L

54,-**VERNISSA**

Fernissa 3 L

1990**RAUTA-
SULFAATTI**

Järnsulfat

4 kg

1150**Aito
FALU PUNAINEN**

10 L

32,-**LANDMANN****TERASSI-
LÄMMITIN**

teho 5-9,9 kw portaaton säätö

Erä! Ett parti!**129,-****Erä! Ett parti!****249,-****Chert-2
KAASUGRILLI**

Gasgrill

39,-**Rhyolite 3-Black
KAASUGRILLI** Gasgrill
2 vuoden takuu
3 ruostumatonta
polttinta, valurauta-
tililä ja -parila.
Pyökkivauhu.**159,-**

**PALVELEVA
RAUTAKAUPPA
JÄRNHANDEL MED BETJÄNING**

SIMOLIN

À la Carte
STUDIO

 RAUTANET

Simolinintie 3, Porvoo | puh. 0424 66191 | avoinna ark. 7-18, la 8-14
www.simolin.fi | myynti@simolin.fi

2 KUNINKAANLAMPI
Kuhlefeltgatan 8

Den ursprungliga stommen är från 1750-1800-talet, och huset har senare utvidgats i etapper. De tidigare mörka innerväggarna har under den senaste renoveringen fått ljusa ytor. Den vackra, gammaldags rosenträdgården gränsar till en damm som uppstod då befästningarna byggdes på 1700-talet.

3 GAMLA BRÄNNVINSTORNET
Klapphusgatan 2

Den gamla brännvinsfabriken med sitt ståtliga torn byggdes år 1876. Konstnär Kai Nissinen köpte huset 1991 och började renovera det till en bostad, atelje och galleri åt sig själv. Galleriet finns i själva tornet som byggdes 1886, men det förlorade en del av sin ursprungliga höjd i samband med rivningsraseriet på 1980-talet.

4 TENNGJUTARENS HUS
Östra tullgatan 27

På ön Garnison - vid åstrand - ligger Tenngjutarens hus från år 1753. Där bodde bland annat den högaktade tenngjutaren I.G. Nordström. Hans unika verkstad med alla behövliga attraljer är en av Lovisa stadmuseums pärlor. Den före detta ägaren har 'moderniserat' det tjusiga huset så att innertaket har sänkts med skivor och golven höjts - helt mot alla regler om traditionell sanering.

5 WANHA KAUPPA
Östra tullgatan 20

Gårdsgruppen är från 1700-1800-talet. Saltboden och den gamla jordkällaren är från 1700-talet. Källaren har gjorts till ett romantiskt sommarrum. Själva butiken är från 1800-talet. Där kan man, SåVäl inhandla gamla böcker och skivor, som beundra dekorationsmålningarna. I den stora trädgården invid är kan man stöta på en hel del överraskande detaljer.

Kuninkaanlampi - ruusuinen idylli lammen rannalla

2 Kuhlefeltinkatu 8

Moni kävijä luonnehtii Kuninkaanolammen ruusujen täyttämää puutarhaa paratiisiksi, sillä Loviisan linnoitustöissä 1700-luvulla syntynyt Kuninkaanolampi ja sitä ympäröivä rauhoitettu lehtometsä takaavat alueen yksityisyden ja antavat sille satumaiset raamatit.

Pihan satavuotinen holluttu tiilimökki toimii tätä nykyä kesäkahvilana ja taitteellinen emäntä on itse maalannut sen seinäfreskot. Hänen leipomuksensa – esimerkiksi herkulliset pienet kaalipiirakat – vievät kielen mennenstä.

Alun perin kesämökiksi hankittu, 1750-1800-lukujen välissä rakennettu ja vuosien saatossa laajentunut vanha talo muuttui Olga Isaevan ja Markku Pulkkisen perheen kiinteäksi kodiksi kuusi vuotta sitten, kymmenen Pietarissa asutun vuoden jälkeen.

— Talo oli niin hyvässä kunnossa, että selvisimme kunnostuksesta vain pintare-

montilla, jossa aiemmat tummat pinnat – kuten katot ja lattiat – muuttuivat vaaleaksi ja valoisiksi.

Keittiö toimii kätevästi kahdella eri seinustalla ja kuiti muuttuu kylmällä vuodenajalla talvipuutarhaksi.

Kuninkaanolammen emäntä rakastaa ruusuja, mutta muutkin perennat kukoistavat hänen hoivissaan. Puutarhaa hoivataan luonnonmukaisesti. Nurmikkoa ei lannoiteta, sillä leikkujäte antaa tarvittavaa kasvuvoimaa. Kompostia hyödynnetään maksimaalisesti. Kaunis kasvihuonekin kypsyy sekin satoa vimmattua vauhtia.

Kuninkaanolampi Cafessa löytyy kahvia, teetä ja mehua sekä emännän herkullisia leivonnaisia. Puodissa on myynnissä kortteja, koristeita, pussia koristelintuja, Glerupsin huopajalkineita ja historiallisia laseja. Pihalla on myös kirppis.

Kuninkaanolammen sisustusväreissä suositaan valkoista ja sinistä.

Keittiö sijaitsee keskellä taloa, aulamaisen tilan molemmen puolin.

Kuiti on myös talvipuutarha.

Puutarha hehkuu syksyn väreissä.

Vanha viinatorni - talo täynnä tauluja

3 Karttuhuoneenkatu 2

Taiteilija Kai Nissinen osti vanhana viinatehtaana tunnetun, 1876 rakennetun tornitalonsa kaksikymmentä vuotta sitten ja muutti sinne Helsingin kotinsa ja kesämökkinsä – peräti kaksoikymmentä pakettiautollaista tavaraa.

Remonttiurakka oli aloittava sähkötoistä. Seuraavaksi olivat edessä putkityöt ja viemäröinti, sillä pitkään asumattoman rakennuksen vesihuolto oli pelannut kaudun vesipostista.

Lähes kaikki muut työt taiteilija teki vähitellen edeten itse. Hän on myös entisöinyt valokuvien perusteella Garnisonin alueen maameriksi muodostuneen torninsa, joka menetti osan alkuperäisestä korkeudestaan 1980-luvun purkuvimmassa.

— Viime aikoina ei ole ollut tarvetta remontoida, sillä tein työt aikoinaan niin maan perusteellisesti, mies sanoo.

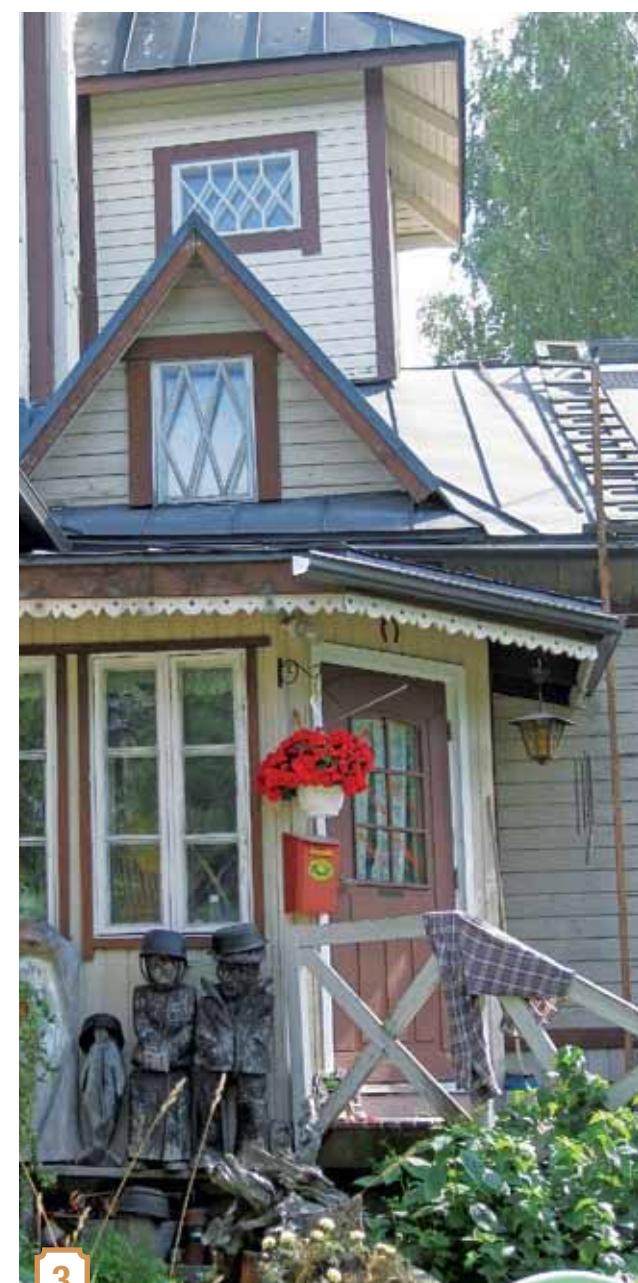
Osin paanutettu 250 neliöinen talo on täynnä tau-

Taiteilija Kai Nissinen opiskeluajan töitä.

Pihalla on Kai Nissinen tyttären Tuija Reini-kaisen keramiikkaa ja kirppis. Nissisen koti-galleria on auki myös muina aikoina sopimukseen mukaan/Kai Nissinen/0405161229.

Vanhan viinatornin pihalta lyymää myös sen omistajan veistoksia.

Bongan linna - nostalgiaa ja modernia taidetta

7 Linnakuja

Monet loviisalaiset muistavat Bongan linnan surkean kunnon ennen Riitta Nelimarkan ja Jaakko Seeckin aikaa: katon vuotokohdat ”korjattiin” silloisissa toimistotiloissa ämpäreillä.

Onneksi Riitta ja Jaakko miettyivät linnaan 1987 ja viisiovat sinne Riitan museogalleria ja työtiloja.

Noin 1904-06 rakennetun graniittilinnan pelastaminen oli merkittävä kulttuuriteko.

Katosta alkanut ja keittiön päättynyt perusteellinen kunnostaminen nykyiselleen kesti yli kymmenen vuotta. Valtavasti öljyä syöntä lämmitysjärjestelmä vaihdettiin 1997 omien lähimetsien ekologiseen hakkeeseen.

Privaattipuoli tarjoaa paljon nostalgista ihasteltavaa: seinien kauniit tammipaneelit, vanhat parkettilattiat, taitavasti hiotut vanhat fasettilaistorvet. Valokuvausstudiossa on jopa alkuperäiset venäläisajan tapetit.

Välierroksen talvipuu-

tarhan lattia on italialaista marmoria ja sen frescot ovat Henry Ericssonin suoraan seinälle 1920-luvulla maalaamia. Jokainen sinne johtavaa jugendtyylistä portaikkoa koristava sudenkorento on erilainen.

Sisääntuloaulan seinien trofeet ovat suomalaisen hirvimensän ja Afrikan safarien saaliita. Ja Nelimarkan omat värikäät ja hilpeät työt istuvat nostalgiseen tunnelmaan saumattomasti.

Maksullisella museopuolella on nähtävissä yli 200 taiteilijan teosta yli 30 vuoden ajalta: piirustuksia, akvarellejä, taideteosia, villa- ja pellavareliefejä, tekstuiliuvia, maalauskirjia, taide- ja runokirjoja, valokuvia, animaatioita. Sibeliuspäivien konsertti Sillisalaattia a la Bonga, la klo 18.00.

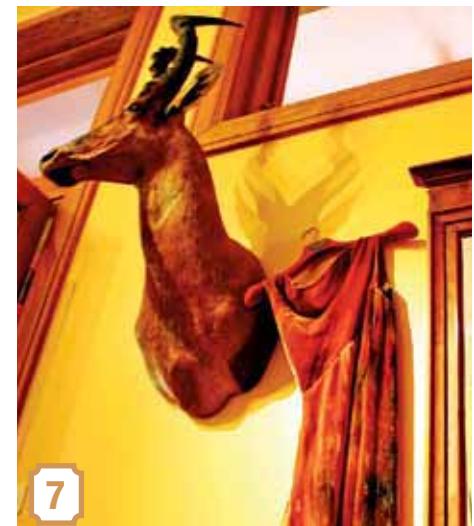
Bongassa on myös museokauppa, josta voi ostaa Riitta Nelimarkan kirjoja ja teoksia. www.bonga.fi, www.nelimarkka.com

Riitta Nelimarkan värikylläiset teokset sopivat yllättävän hyvin Bongan linnan hienoihin tammipaneeleihin ja parketteihin.

Työtilojen seiniltä löytyy alkuperäinen venäläisajan tapetti.

Aulan seinillä on isännän trofeita.

Willa Hanna - älä korjaan kuoliaaksi

9 Itäinen Harjutie 14

Kun osin 1700-luvulla rakennetun Willa Hannan emäntä Hanna Stringer muistee talossa asumisensa alkuaikojen, häntä naurattaa.

— Mutta kahdeksan vuotta sitten itketti!

— Kun tulin sairaalasta kotiin vastasyntyneen Liamin kanssa, nk. ”keittiö” oli pölyinen ja vintin koksieristeistä tulleesta noesta musta. Ulkossa käytettiin kahdeksan kuukautta, myös pahimpina talvikuuksina. Ekaluokkalainen Kaisa-tytäreni itki aina, kun piti mennä asioille taskulamppu kanssa. Ja itkin itsekin ilosta, kun suihku/vessa valmistui.

Sittemmin Hanna on iloinnut myös yläkerran valmistumisesta.

— Siellä on aikuisten omaa tilaa ja lapset saivat alakertaan omat makuuhuoneensa.

Ison tuvan hirsiseinät on jätetty paljaiksi emännän toivomuksesta. Keittiössä hirsia ei sen sijaan löydä, sillä se tuhoutti sotien aikaisissa pommituksissa ja rakennettiin uudelleen laudoista.

Villa Hannan aiemmin kylmä vintti on remontoitu viihtyisäksi ja mukavaksi olo-, työ- ja harrastustilaksi.

Tumma hirsiseinä on kaunis kontrasti muutoin vaaleille pinnoille. Huomaa yläkerran rappuset.

Vaaleus viehättää.

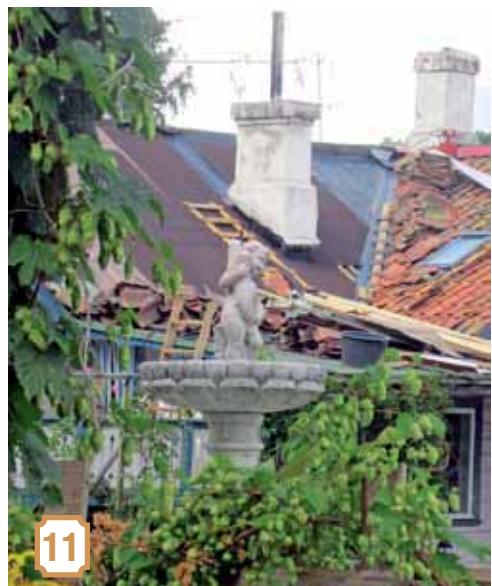
11

Smirnoffin talon museoviraston suojelemalla mukulakivisellä sisäpihalla aistii historian hengen.

11

Kiinteistön vanhin rakennus on rapattu 1700-luvun mallinen talo.

11

Ylätasanteelta löytyy vanha suihkukaivo. Talossa on menossa kattoremontti.

10

Aulan puunväriset sisäportaat ja paneelit on maalattu valkoiseksi.

10

Seuraavaksi tapetoidaan alakerran sali, jonka lattia on jo maalattu.

10

Mutta...minkä tapetin valitsisi?

10

Lapsiperheessä on tapana aloittaa kunnostus keittiötiloista, niin myös Villa Feniksessä.

Smirnoffin talo - pihapiiri kuin silloin ennen

11 Kuningattarenkatu 6

Smirnoffin talon museoviraston suojelema mukulakivipihä on harvoja alkuperäisessä asussaan säilyneitä 1800-luvun pihapiirejä.

Sitä ja sen henkeä ihastellesa kannattaa huomioida myös Mäkkijan yläpuolella oleva harjun rinnettä kohoava "terrassipiutarha" ja sen kolmatta aita.

Smirnoffin suvun Loviisan historia alkaa 1800-luvun alkupuolesta, jolloin talon nykyisen isännän isän isoäidin äidinä, nahkuri **Anders Eric Ammondt** hankki omistukseensa Kuningattarenkadun tontin, joka käsitti tuolloin kymmenenkunta erillistä rakennusta. Ne yhdistettiin saman katon alle valtaisaksi l-kirjaimen muotoiseksi.

sekä rakennukseksi 1828 ja 1840-luvun lopulla.

Värjärin tyttärenytär **Eliabeth Adelina** vihittiin Loviisassa 1867 pihkovalaisen valtioneuvos **Ivan Vasiljevitš Smirnoffin** kanssa. Valtioneuvosta kunnioitettiin niin suuresti, että kun hän makasi hevosonnettomuuden jälkeen kuoliinvuoteellaan Kuningattarenkadun talossa, katu pehmustettiin oljilla, jottei hevosten kavioiden kalina ja kärjyen kilinä häiritsisi aatelismiestä.

Kiinteistö, jonka 1700-luvulta oleva vanhin talo on rapattu, on nykyisin jaettu useisiin vuokra-asuntoihin.

Muutama niistä on kunnostettu modernin asujan vaatimusten tasolle. Vanha talousrakennus on työn alla ja paraikaa korjataan talon kattoa.

7 BONGA SLOTT
Linnankuja

I Bonga slott finns professor, konstnär Riitta Nelmark-kas konstmuseum och ateljé. Den privata sidan av slottet öppnas efter några års paus för allmänheten. Byggnaden uppfördes i jugendstil 1904-1906, men ändrades senare till ett ståtligt slott med drag av nyklassicism och funkis. I museet finns över 200 konstverk för påseende, gjorda under 30 års tid.

9 VILLA HANNA
Östra åsvägen 14

Villa Hanna näms i tomtböckerna första gången år 1825, men av husets byggnadsmaterial och -sätt att döma har stommen uppförts redan på 1700-talet. Gränsen mellan den gamla och den nya stommen syns tydligt. Det ursprungliga köket förstördes under andra världskrigets bombningar. Vinden med sina många intressanta detaljer inrymmer nu föräldrarnas sovrum.

11 SMIRNOFF'S HUS
Drottninggatan 6

Mormors farfar till den nuvarande ägaren av det s.k. Smirnoffska huset förenade flera hus av olika format till en L-formad helhet. I slutet av 1800-talet bestämde sig statsrådinnan Smirnoff för att använda gården som sommarvilla. Hon flyttade till lägenheten i övre våningen och nedre våningen uppdelades i hyresbostäder. Som bäst renoveras olika delar av huset.

10 VILLA FENIX
Drottninggatan 10 A

Huset som byggdes redan i början av 1800-talet ägdes till en början av Keiserliga Alexander Universitetet i Finland, sedanmera Helsingfors Universitet. Det har funnit sju separata gårdsbyggnader på tomten, varav bagarstugan, byggd 1852 och senare förfogad, fortfarande finns kvar. Enligt tomtböckerna har huset även ägts av urmakarmästare A-Rubin. Förra året höll de nuvarande ägarna inte öppet hus, då de renoverade bottenvåning till sitt drömhem.

Villa Aaltonen - Villa Sorella on valmiina vieraita varten

13 Pitkäjuva 12

Näytelijä Risto Aaltosen ja hänen vaimonsa Sisko Hallavainion Villa Aaltonen tunnetaan jo laajalti.

Taloa ja sen ihastuttavaa kukkanpuutarhaa on esiteltyni televisiossa kuin lehdistössä, viimeksi elokuun Glorian Antikissa, Meidän Suomessa ja Omassa Pihassa. Ei siis ole ihme, että yhä useammat ryhmät eri puolilta Suomea haluvat tutustua niin taloon kuin sen puutarhaan sekä emännän mauskaisiin kokkuauksiin.

— Vierailijat ovat hyvää vastapainoa käänän yksinäiselle puurtamiseelle. Eikä ole pahaksi saada kiitosta siitä työstäään, jonka olemme tehneet talon ja puutarhan eteen, Sisko sanoo.

Maallikkosaaranaaja Roos siirrätti 1800-luvun lopulla alun perin Lapinjärvelle rakennetun talonsa nykyisen Villa Aaltonen tontille ja asui perheineen siivä samaan aikaan kun komea päärakennus pystytettiin paikalleen 1898 palvelemaan Loviisan kylpylävieraiden tarpeita. Noilta ajoilta on muistona pää-

talon yläkerran makuuhuoneen soittotappi.

Villa Aaltonen ja laajan, osin pengerrelyn puutarhan kunnostuksen jälkeen on keskityttyni pihataloon, jonka kellarikerroksessa on aikoinaan sijainnut sataman laivojen ruokahuollossa huolehtinut leipomo: siksi siellä on rautakatto.

Villa Sorellaksi ristitty rakennus sai ensimmäiseksi uuden kuistin. Nyt sen sisätilat ovat siinä vaiheessa, että sinne voidaan vastaanottaa ensimmäisiä bed&breakfast-vieraita. Talon viihtyisä tupa toimii LWT:n aikana kahvila- ja taidenäyttelytilana.

Villa Aaltonen nähtävyyskiin kuuluu myös arkkitehdin piirtämä mehiläispaviljonki, jossa on sijainnut peräti 33 pesää. Talo toimii tätä nykyä lahjapuotina, jonne Sisko on kerännyt ihanaa eri puolilta maailmaa.

Barokkimaisen runsaaseen puutarhaan on kertynyt kuuden vuoden aikana yli 500 erilaista kasvia ja noin 60 ruusulajiketta. Puutarhassa on monia eri osioita: vanhan ajan muotopuutarha, monenkirjavien peren-

nojen Jalokivirivistö, Valkoisten ruusujen virta, valkokukkainen Kuutamopenkka, hedelmätarha ja rakenteilla oleva metsäpuutarha.

Villa Sorellassa on esillä Miisa Hatakan ja Jouko Vatasen töitä. Mehiläispaviljongissa löytyy mm. Risto Hämäläisen keramiikkaa ja talon omatekoisia hilloja. Pihalla on taimikirppiken lisäksi pihakirppis sekä Nallemuorin vanhoja tavaroida.

Soppakeittiössä tarjollaan Puutarhurin kanttarileikeitto sekä Isännän tulista makkaragulassia, suolaisen ja makean pufefitin kruunaan talon oma kirsikkamehu. Inkoolainen Westanqvarn esittelee 1800-luvun mallien mukaan valmistettuja puutarhakalusteita!

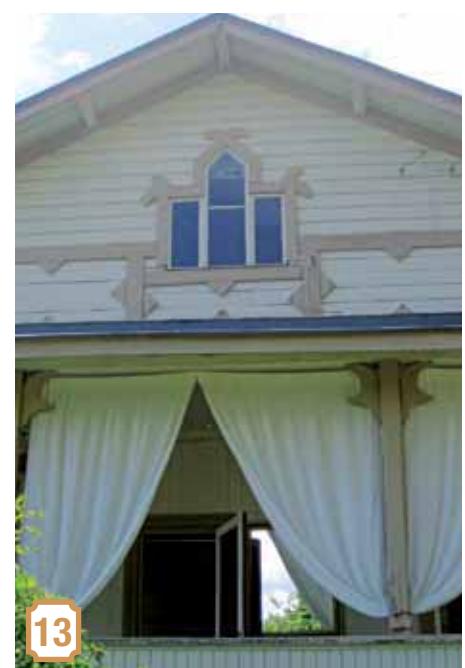
Villa Aaltonen ja sen puutarha ovat auki muiakin aikoina ryhmissä/ Sisko Hallavainio/ 040-7389646.

Risto Aaltonen on korjannut Kuutamopenkan takaisen kuusiaidan aukon kekseliästi puisilla "kuusilla".

13
Villa Sorellassa aloitetaan bead&breakfast-toiminta.

13
Vaaleat verhot suojaavat kuitista, peili avartaa.

13 VILLA AALTONEN
Långgränd 12

Villa Aaltonen byggdes i slutet av 1800-talet för ryska badgäster. Värdfolket bodde då i en gårdsbyggnad som flyttats dit från Lapsträsk. Den mindre byggnaden har numera försatts med en ny farstu. Trädgården är drygt 300 kvadratmeter. Den har renas från ogräs och har utvecklats till ett förtjusande blomsterhav som hela tiden utökas med nya tematiska element.

14 LIISANTALO
Mariegatan 2 c

Huset byggdes i början av 1800-talet. Det hade redan förklarat oboeboligt, men de nya ägarna har med respekt för traditionerna på egen hand renoverat huset till ett charmerande konstnärshem. Skomakarmästarens gamla stall är numera ett förtjusande kafé - Tuhanen tuskan kahvila. Den stenlagda innergården är ett fantastiskt exempel på hur också en liten gård kan bli en underbar trädgård.

Liisantalo - tuhannen tuskan jälkeen

14 Mariankatu 2 c

Vanhat talot ovat olleet kuvanveistäjä Taisto Huttusen kunnostuksen kohteina jo vuodesta 1967 alkaen. Siksi hän tietääkin lähes kaiken niiden oikeaopista kunnostuksesta.

Liisantalo oli ostohetkellä vuonna 1994 niin kurjassa kunnossa, että se oli julistettu asumiskelvottomaksi. Anoppi kieltäytyi astumasta pihalle.

Huttuset näkivät kuitenkin 1800-luvun alussa rakennetun talon mahdollisuudet, alkoivat kunnostaa sitä ja vähittäin neljän hellahuoneen vuokrätiskö muuttui kodikkaaksi ja persoonaliseksi taiteilijakodiksi, jonka tapetitkin ovat käsins maalatut.

Leena Huttunen näki aikoinaan unia marjapuuronvärisestä unelmienvälistä talosta. Kun Liisantalon värikerroksia raaputeltiin esiin, sen alkuperäinen sävy oli sama kuin Leenan unissa.

Talon kadunpuoleiset seinät ovat saaneet saman värin vasta tänä kesänä, sillä viime syksyn ja kevään aikana osa ulkovuorauksen laudoista vaihdettiin uusiin ja talo kengitettiin 12 hirrellä.

Huttuset ovat tehneet lähes kaiken itse ja käyttäneet kierätysmateriaalia mahdollisimman paljon.

— Remontin alkuaikojen

muistelu hirvittää nyt jälkikäteen. Teimme valtavan työn, mutta silloin sitä oli intona täynnä - oihan kyse omasta kodista! Joskus on vieläkin ikävä nijitää aikoja, jolloin nukkumme koko perhe yhdessä kippurassa jossain valmiksi tulleessa nurkassa, Leena muistee.

Liisantalon vanhaan talliin rakennetussa Tuhannen tuskan kahvilassa voi ihmetytä Saviyhdistyksen opastuksella rakennettua saviseinää ja suurta leivinuunia, ihastella Taisto Huttusen taidetta ja nauttia Leena Huttusen herkuista.

Huttuset kannattavat kaikesta nk. hitaan elämän periaatteita: että ihminen ottaa aikaa itselleen, että yksinkertainen on kaunista, pienet asiat suuria ja lähiruoka kannatettavat.

Kahvilan nimeäkään ei ole haettu kaukaa. Se on sama kuin Liisantalossa kieltolain aikana sijainneella kapakilla.

— Minusta on mukava ajatella, että ihmiset voisivat unohtaa meillä arkielämänsä tuhat tuskaa, edes hetkeksi, sanoo leipomuksistaan ja etenkin sämpylöistään ja munkeistaan tunnettu Leena Huttunen.

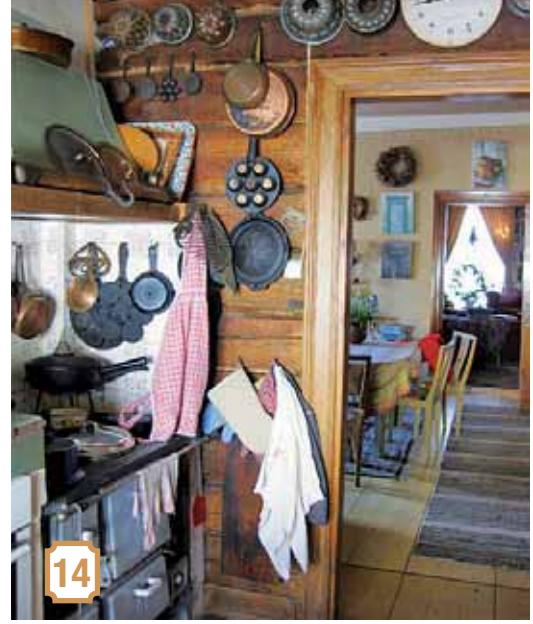
Tuhanen tuskan kahvila ja leipomo: 0440-195971.

14
Tuhannen tuskan kahvilan pihan puolella on saviseinä. Komea leivinuuni on tehokas lämmönlähde.

14
Tuhanen tuskan kahvila.

14
Liisantalo muuttuu marjapuuronpunertavaksi. Vierailijat viihtyvät erinomaisesti Liisantalon taiteilijakodissa.

Puhtaan ruoan puolesta!

RAPUKAUSI ON NYT KUUMIMMILLAAN!

Näiden rapujen hinnat putosivat juuri!
Myymme valmiiksi keitettyjä +11 cm täplärapuja hintaan

3 60
kpl

jos ostat yli 50 kpl, tai valmiiksi keitettyjä +10 cm täplärapuja hintaan
1 99
kpl

jos ostat yli 50 kpl.

Pienemmät määrität myymme päivän hintaan. Muista myös, että meillä on eläviä hummereita myynnissä Merivesiakvaariossamme.

Kaikki suuret raputilaukset varattava ajoissa (Esim. viikonloppun ravut tilattava viimeistään torstaina klo 14.00) numerosta 019-5178222

Kesän kalaherkut löydät hienolta kalatiskiltämme!

Siellä palvelevat kalamestarimme sinua Micke Lindholmin paikallisella kalalla, hienolla grillituotteilla kalasta ja äyriäisistä, savustetuilla ja loimutetuilla kaloilla (esim. pellinkiläisen Martin Tillmanin savustettu lohifilee) ja rapukauden aikana voit tilata meiltä valmiiksi keitettyjä tai eläviä rapuja! Pieninen laajennusnykyssä voit nyt myös ostaa erilaisia Victorinox veitsiä palvelutuskiltämme. Olemme myös hankkinneet merivesiakvaariot, josta voit valita oman elävän, uivan hummerisi... .

Terveisiä kalamestareilta Tero ja Birthe!

Kauppiaspariskunta Marko ja Susanna Kindstedt henkilökuntineen toivottavat teidät tervetulleeksi herkullisille ostoksille K-Supermarket Loviisa-Lovisaan!

Panostamme maukkaiseen ruokaan, hyvään palveluun ja lähiutottajiin! Konsulenttitiskimme Pajuniemen jalostetuilla lihatuotteilla on avoinna ma-to 9-17, pe 9-18 ja lauantaina 8-15! Konsulenttitiskiltämme voit myös ostaa täytettyjä patonkeja edulliseen hintaan sekä salaattia salaattibaaristamme. Palvelemme teitä loistavalla henkilökunnallamme arkisin 7-21, lauantaisin 7-18 ja sunnuntaisin 12-18 koko kesän.

Tervetuloa!

Leipäosastomme tarjoaa tuoretta leipää joka päivä!
Paikalliset leipomot ovat meille todella tärkeitä ja toivomme, että jokainen osallistuisi ostamalla paikallista. Tarjoamme teille Lapinjärven Leipomon, Hanssonin Leipomon, Stefan'sin Leipomon, Henrikssonin Leipomon ja Tuorilan Leipomon tuotteita muun valikoiman lisäksi. Paistamme myös joka päivä uunissamme tuoretta leipää, karjalapirakoita ja kahvipullia!

Kukkapisteemme palvelee teitä ympäri vuoden
ja meillä voit tehdä oman kukkakimpun tai valita yksittäisen ruusun jos niin haluat.

Huomioimme myös erikoistovomuksenne.

Tervetuloa raikkaalle hedelmä- ja vihanneksastolle!

Tarjoamme teille laajan valikoiman hedelmiä, vihanneksia ja yrtejä joka päivä. Paikallisia vihanneksia hankimme mahdollisuksien mukaan. Panostamme myös luomuvalikoimiin, jotka vaihtelevat satokausien aikana.

SUPERMARKET
LOVISA • LOVISA

Tavallista parempi Ruokakauppa
Mariankatu/Mariegatan 33
puh/tel (019) 5178 200
Ark./Vard. 7-21, La/Lö 7-18, Su/Sö 12-18
marko.kindstedt@k-supermarket.fi

15 AURINGON PUOLELLA
Mariegatan 2 b

Huset är byggt i början av 1800-talet, och var år 2005 i så eländigt skick att besökarna frågade sig hur det alls skulle gå att göra nånting åt det. Men huset har nu fått en ny stenfot, nya stockvarv nertill, ett nytt tak och en ny farstu. Innerväggarna är bekläddä med spännpapp som fått nya färger och på den lilla innergården har man skapat en trädgårdspärsla som smeker både syn- och smaknervo.

16 PITKÄNPÖYDÄNTALO
Mariegatan 7

Huset är ursprungligen byggt år 1856. Det unga lärvparet som köpte huset 1993 hade sannerligen användning för hammare och spik då de under ett sabbatsår från lärarjobbet vid sidan av studierna byggde en stor veranda. Man tog också itu med de misslyckade lösningar som gjorts i samband med moderniseringar på 1980-talet, i enlighet med principerna för god byggnadsvård och Museiverkets direktiv.

19 FORMANSGÅRDEN
Trädgårdsgatan 32

Droskföraren Alfred Lindfors lät bygga Formanshuset invid Saltbodstorget. Man använde troligen tillgodo plankor och stockar från byggnader som rivits ner på samma tomt. I huset har åtmestone en raksalong driven av sonen i huset samt överläkarens mottagning varit belägna.

20 RINGSTRÖMS GÅRD
Trädgårdsgatan 31

Huset är byggt kring år 1800. Efter den första tiden av skapande kaos har huset blivit ett fungerande hem för en konstnärsfamilj bestående av en kompositör och en konstnär och deras två döttrar. Mellanväggar har rivits vilket har gett rymd och ljus. De tidigare träfärgade väggpanelerna har målats ljusa, vilket också bidragit till kånslan av rymd.

Auringon puolella - hitaan elämän lumovoimaa

15 Mariankatu 2 b

Kun Inga Peunan ja Risto Rannan 1800-luvun alkupuolella rakennettu remontoimaton talo oli ensimmäistä kertaa mukana Loviisan vanhojen talojen tapahtumassa, suurin osa siellä kävijöistä oli kauhuisaan. Hui hirveää, mikä kunto! Reikäkin seinässä!

Painovoimainen ulkovessa! Miten ne tuosta koskaan selviävät?

Kolme asunnon rakennus ei ollut houkuttelevassa kunnossa. Viimeiset vuokralaiset eivät olleet jaksaneet ajatella elämänsä ulkoisia puitteita. Pitkään sairaalassa olleen asukkaan jääkapissa oli määntynyt kaikenlaista, toisen puolella oli lian ja kissanpissan pinttynyt haju, joita seinien tapettien pikamaalaaminen valkoiseksi ei ollut vienyt pois.

Pariskunnan ensi ajatus, ensimmäisellä käynnillä, oli ollut samansuuntainen: ei koskaan!

Mutta talo ei jättänyt aiemmin niin Barcelonassa kuin Fiskarsissa asunutta pariskuntaa rauhaan ja niin siinä kävi, että perusteellinen remontti alkoi samana päivänä kun esikoinen syntyi.

Töitä riitti: koko alapohja puhdistettiin kokonaan, talo kengittettiin uudelleen ja sillä rakennettiin uusi kivistä. Korjausmateriaaleja etsittiin eri puolilta Suomea.

Laho veranta antoi tilaa uudelle ja tilavammalle. Katto uusittiin, seinistä kuorittiin seitsemän kerrostaa tapettia, katoista pestiin yhtä monta kertaa liitumaalia - ja samalla Inga väitti tohtoriksi.

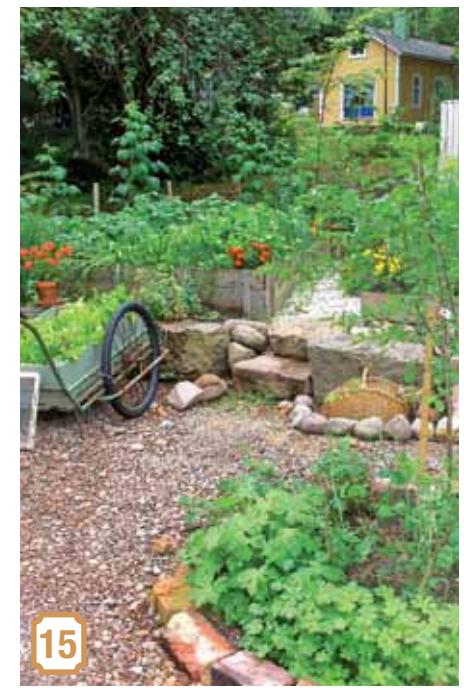
Remonttiprojektista kehkeytti myös pariskunnan yhdessä kirjoittama ”Auringon puolella” – kirja, jossa talon kunnostaminen on yhtä kuin elämän rakentuminen (www.topos.fi). Talosta ja perheen keskeneräisyyden sietämisen filosofiasta on tehty useita televisio-ohjelmia.

Paljon on tekemättä, mutta perhe ei pidä kiirettä. He uskovat hitaan elämän charmiin, citta slow-ideologiaan.

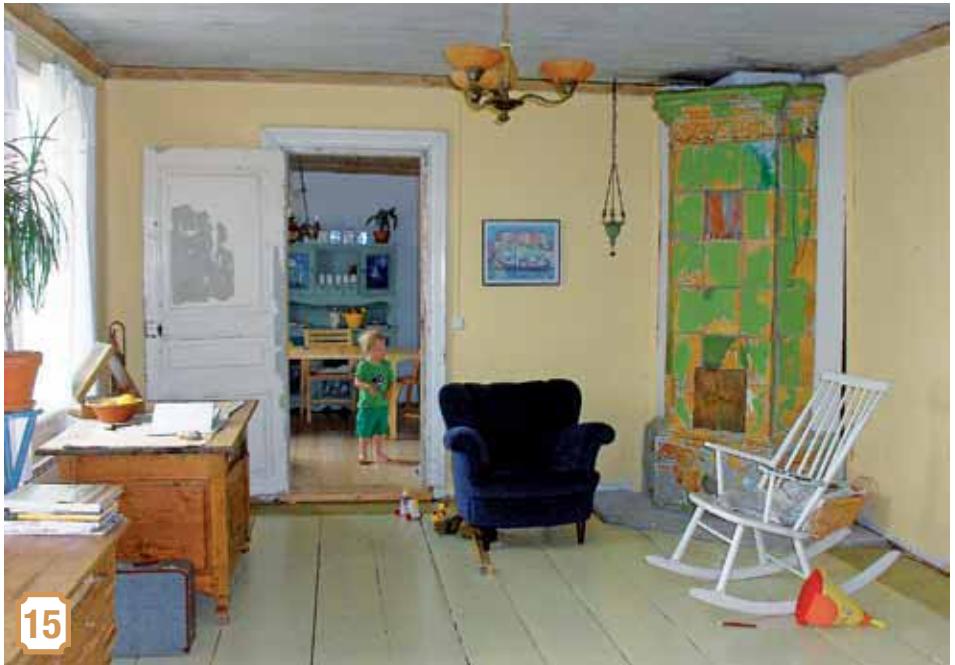
Talon pihalla on kirppis, sekä myynnissä talon remontissa kertova kirja, sekä Topos Oy:n rentoutumis- CD-levyjä.

15 Keittiön ruutukuosiseksi maalattussa lattiassa on hienostuneet värisävyt.

15 Pikkuiselle pihalle on rakentunut aisteja hellivä herkkupuutarha.

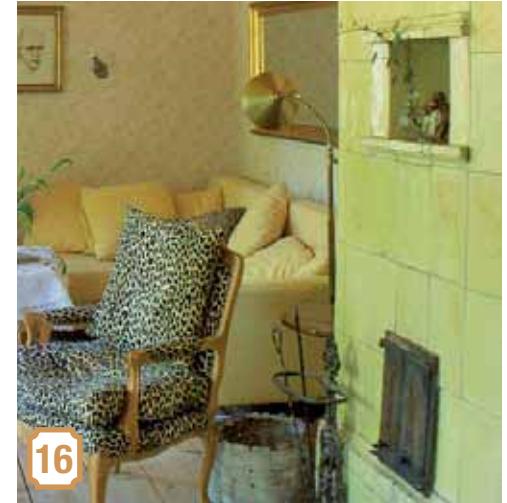
15 Uudet leveät lattialankut löytyivät Valkealasta. Kuluneessa kakluunissa on oma viehätysvoimansa.

16 Vanhempien makuuhuoneen seinälle on kerätty tyttärien lapsuusajan kauneimmat mekot

16 Kaikkea ei kuitenkaan tarvitse korjata heti, ehkei edes koskaan.

16 Kuisti on perheen rakas kesätila.

Pitkänpöydäntalossa on myynnissä taiteilija-emännän keramiikkaa sekä kirppis. Myös hyötytuutarha ihastuttavine kasvihuoneineen on inspiraation paikka.

Kakluuni saneli salin värimaailman.

19

Ajurintalon komea kaakeliuuni on arkkitehtitoimisto Gesellius-Lindgren-Saarisen käcialaa.

19

Porstuan seinä on persikan väriinen.

19

Makuuhuoneen seinästä löytyi yllättäen ovi.

19

Gobelini sopii vanhoihin hirsilin.

Ajurintalo - muistakaan aina paloturvallisuus

19 Puutarhakatu 32

Poran kaksilapsinen perhe ihastui 1900-luvun alussa rakennetuun Ajurintaloon runsas vuosi sitten ja nyt talo suorastaan pursuaa elämää niiden kolmenkymmenen vuoden hiljaiselon jälkeen, joiden aikana ulkomailta asuneet omistajat käväisivät siellä satunnaisesti kesien aikana.

Talo on saanut nykyisen nimensä rakennuttajansa, vissikka-ajuri **Alfred Lindborgin** kunniaaksi: pihapiristä löytyy edelleenkin vanha ihastuttava hevostalli. Talon materiaalina käytettiin todennäköisesti samalta tonttilta purettujen aiempien rakennusten hirret ja lankut.

Viime syksynä, heti muuton jälkeen, luovuttiin öljylämmityksestä ja liittytiin kaukolämpöön. Samalla tehtiin ulkorakennukseen putki- ja sähköremontti ja remontoitiin sen pesutilat.

Toinen talon savupiipuista sekä tulisiat kunnostettiin myös kokonaan, sillä ne eivät olleet paloturvallisia.

— Paraikaa remontoimme pohjoispäädyyn entistä vuokra-asuntoa ja se on jo liitetty muihin huoneisiin.

— Ikävin, jopa pieniä pa- niikkia aiheuttanut hetki oli, kun toisen tulovesiputken huomattiin vuotaneen jo jokin aikaa talon alla. Ja tuhan- nen nupinaulan repiminen katosta on varmaan maailman yksitoikkoisinta puuhua.

— Erityisen hienoa on ollut pintoja avatessa huomata, miten hyvässä kunnossa talon rakenneet ovat - siinä kun ei ole tehty 50-luvun jälkeen isomia remontteja.

Ajurintalossa on piha- kirppis: vanhoja kalusteita ja muuta esineistöä. Myynnissä on myös upeita uniikkikortteja.

Ringströms gård - purkaminen on palkitsevinta

20 Puutarhakatu 31

Vuonna 1800 rakennettu talo on saanut nimensä kuuluisimman asukkaansa mukaan. Hän oli raatimies **Axel Ringström**, joka tahtoi aikoinaan lahjoittaa talonsa "Ukkolaksi", vanhojen miesten vanhainkondaksi. Ringström muistetaan myös tietäjänä, parantajana ja selväänkijänä, jolta teosofiksi tiedetty presidentti **Risto Rytty** haki neuvoja sodan vaikeimpina aikoina. Vuonna 1945 kuollut Ringström piti Hitleriä maailman pelastajana ja oli loppuun asti vakuuttunut tämän voitosta.

Säveltäjä **Markus Fageruddin** ja hänen tanssija-koreografinnan opettajavaimonsa **Kati Kivilahti-Fageruddin** kaksilapsisen perheen taloremontti on edennyt aalloittain.

— Koska olemme tahtoneet tehdä mahdollisimman paljon itse ja koska meillä kummallakin on vaativa työ, on hankalinta ollut remppaamiskohteiden priorisointi: mihin tarttua ja se taas perustuen siihen, miten paljon rahaa ja aikaa on kulloinkin käytettävissä, Kati sanoo.

Tänä vuonna vierailijat asuvat keskelle ruokahuoneen remonttia.

— Olemme ottaneet esiin

alkuperäisen sisäkaton ja avanneet seiniä. Osa jäänee hirrelle, osalle tulee pinkopahvit ja tapetit.

Perheen mielestä purkamiset ovat palkitsevin työvaihe.

— Siinä pääsee koko ajan lähemmäksi talon alkuperäisiä kerrostumia ja tekee kivoja löytöjä kuten vaikkapa umpeen laitettuja vanhoja ovia; yksi sellainen vie "salaovenä" keittiöstä kuistille.

Talossa on nähtävissä myös oiva esimerkki siitä, miten kaikki avartuu ja raikastuu, kun 70-luvulla niin muodikkaat puunväriset ja ajan tummemmiksi patinoineet puupaneeliseinät on maalattu valkoisiksi.

Kati iloitsee siitä, että vanha peltikatto on voitu säilyttää kattoremontin yhteydessä.

Aikisten makuuhuoneen yhteydessä olevan kodinhuoneen ratkaisu on kiinnostava.

— Koska lapsiperheessä on aina pyykkejä, koska kylpyhuone on pieni eikä pyykkejä voi kuivattaa allergian takia ulkona, ne nostetaan kätevästi korkeaan katonraajaan, jossa lämmintä huoneilma kuivaa ne - ja samalla saadaan ilmaan tarvittava kosteutta.

20

Makuuhuoneeseen vanha lautaseinä on kuin taideteos.

20

Valkoiseksi maalatut puupaneelit avarsivat keittiötäkin.

20

Isoksi Emmaksi ristitty kertautystylinen uuni on ollut käytössä jo 170 vuoden ajan

Dunderfeltin talo - merenkävijän koti

21 Puutarhakatu 25

Monet puhuvat siitä, miten vanhaa taloa on korjattava yhtenään, mutta Juhani Ahti on sitä miettä, että hyvin tehty kunnostus kantaa vuosikymmeniä.

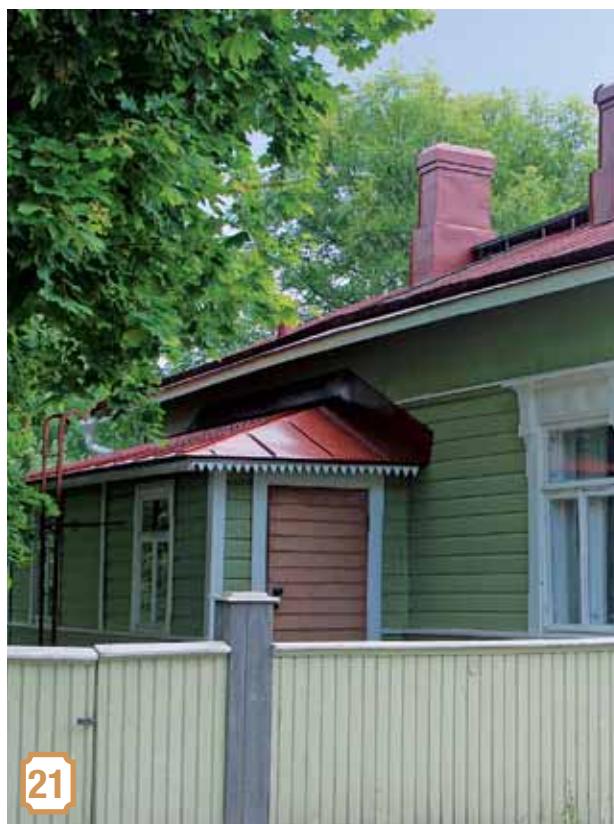
Hän osti kotitalonsa, 1700-luvun puolella rakennetun Dunderfeltin talon, vuonna 1979.

Taloa remontoitiin huone per vuosi. Juhani teki lähes kaiken itse – eristykset, latian oikaisut ja sisäpintojen viimeistelyn. Ammattimiehet hoitivat sähkö- ja putkihommat sekä tulisijojen muuraukset.

— Muutin kotiini 1983 – pian 40 vuotta sitten! – eikä sen jälkeen ole tarvinnut kohentaa mitään. Viime vuonna rakennutin lisähuoneen eli pidensin aiempaa kuitista kolmella metrillä saadakseen

suuremmat pesutilat. Siinä se on ollut!

Meri on henki ja elämä Dunderfeltin talon purjehtivalle isännälle ja se näky myös kodin sisustuksessa, lukuissä laivatauluissa ja isännän itsensä tekemissä laivojen taidokkaissa pienois-malleissa.

21

Vanha porstua laajennettiin pesutiloiksi.

21

Työhuonetta hallitsee valtava tulisia.

21

Arabian vanhat lautaset sopivat hyvin vanhan tapetin kukkanuvioihin.

21

Merellä! Merelle!

Villa Jose - hyvä koti lapsille

22 Puutarhakatu 21

— Kun höyryämme saunaan jälleen poikani kanssa rappusilla, ajattelen usein, miten onnekkaita olemme, kun saimme tämän talon kodiksemme, sanoo Villa Josen isäntä Petri Vauhkonen.

— Talomme on elänyt pitää ennen meitä ja elää myös jälkeemme. Tahdomme pitää talostamme ja sen kunnosta hyvästä huolta.

Villa Jose, vuodelta 1860, oli alun perin kadun reunaa myötäilevä pitkulainen ja kapea rakennus, jota on myöhemmin suurennettu kahteen kertaan. 1930-luvulla alakerran pintala kaksinkertaistui pihan

suuntaan. Yläkerran kylmä vinttila ja talon komea mansardikatto ovat peräisin vuodelta 1943.

Vauhkosed ovat jättäneet taloon myös omat jälkensä.

Kylmästä vinttilasta remontoitiin asuttava. Yläkertaan sijoitettiin lastenkamarin ja makuuhuoneen lisäksi myös rakennusinsinööri-isännän suunnittelema sauna. Se on loviisalainen etu, jota Porvoon vanhoissa taloissa ei sallita.

— Rakennuspölyn keskellä asuminen ei ollut kiva. Ja kun keittiön läpäullen välipohjasta otettiin vanhat hiekka-sahan-puru-moskaeristeet pois ja seuraavana päivänä pamahti 10 astetta pakkasta, aamupalat olivat melkoisen viileitä ennen uudet eristeet saattiin paikoilleen.

22 VILLA JOSE
Trädgårdsgatan 21

Den äldsta delen av det gröna huset är byggt omkring 1850 och det första köporevet gällande fastigheten är från 1971. Huset har utvidgats senare både på brädden och höjden. Delen mot gården byggdes i början av 1900-talet och vinden med mansardtak på 1940-talet. De nuvarande ägarna lät bygga två sovrum och bastu på den tidigare kalla vinden. Man kan även beundra två vackra kalkugnar från Rakkolanjoki.

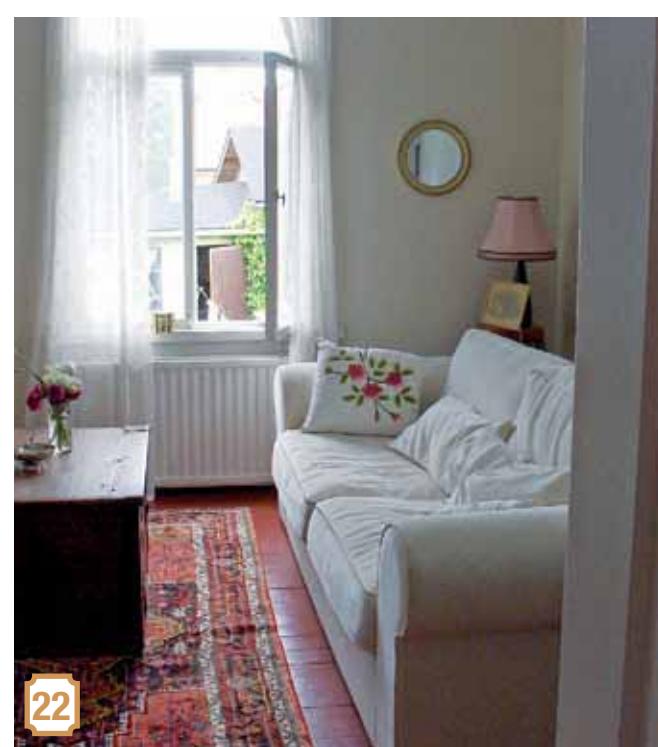
22

Vauhkosed remontoivat aiemmin kylmälle vinttille makuutilat. Sinne rakennettiin myös isännän suunnittelema sauna.

22

Poikien huone sijaitsee myös entisellä vintillä.

22

Vauhkosed rakastavat vanhoja huonekaluja.

Villa Lindholm - maalämmön aikakaudelle

24 Eteläharju 3 a

Loviisan kylpylä-ajan loiston kaudella sen harjulla oli monia kauniita rakennuksia, joista osa on palanut, osa hävitetty. Alun perin Venäjältä Loviisan harjulle siirretty Villa Lindholm on säilynyt niistä ainoana.

Villa on ollut kesän aikana suuren remontin vallassa, joka jatkuu vielä LWT- päivien aikana.

— Ajoittainen epämukavuus ja pihanperän "bajamaja" ovat pientä verrattuna talomme rempan alkuvaiheisiin, jolloin aiemmin neljäksi erilliseksi asunoksi jaettusta talosta tehtiin yhden perheen asunto, **Satu Orenius** muistee.

Kaksi edellistä kylmää talvea tekivät mittavat sähkölaskut, vaikka Oreniukset pyrkivätkin lämmittää myös puulla. Pojan hyvät kokemukset maalämmöstä ja sen edullisuudesta johtivat siihen, että hekin päättivät hankkia maalämpöpumpun.

— Päätimme korjata samaan aikaan myös etukuistin pesutiloineen ja rakennuttaa kunnon portaat vintille, samoin lämpimän vierasvaraparven etukuistin ylle. Kuistille valettiin kokonaan uusi lattiapohja ja seinien vierustaa kulkevien uu-

sien lämpöputkien takia kaikki huonekalut oli siirrettävä jatkuvasti huoneesta toiseen. Siinä samalla päätimme maalata myös lattiat.

— Hankalinta oli se, että alituisen tavaroiden siirtämisen takia monet arkipäivässä tarpeelliset kapineet katosivat – tosin vain hetkellisesti. Rahanmeno synnyttää sekin suuremissa rempoissa ajoittaisista uskonpuutetta – olisimmeko onnellisimpia uudessa talossa?

— Emme. Vanhan talon persoonalisuuus viehättää ja vangitsee. Palkitsevinta on se kaikkinaisten vaivojen, ajoittain rankankin työn ja siihen työhön liittyvien ongelmien ihana unohtamisen hetki silloin, kun hommat alkavat olla valmista!

— Toivomme myös, että joku osaa jonakin päivänä tunnistaa talomme kotiseudun vaikkapa kuistin erikoisista "rullalan-kakoristeista", joita kukaan ei tähän mennessä ole muistanut nähneensä missään aiemmin, Oreniukset lisäävät.

LWT-päivien aikana piha-teltassa on myynnissä Satu Oreniuksen entisöimiä huonekaluja, sisustustyy-nyjä ja myös remontissa vapautunutta käytökel-poista tavaraa.

Villa Lindholmin kuisti on ollut koko kesän remontin kynsissä: sinne on rakennettu uudet pesutilat.

Keittiön vanha hellä ei ole pelkkä koriste.

Useat huonekalut ovat muistojä Kauko-Idän vuosista.

24 VILLA LINDHOLM
Södra åsen 3 a

Man vet inte exakt hur gammalt huset är, eftersom det flyttades till sin nuvarande plats från Ryssland i början av 1900-talet. Villa Lindholm är det enda hus som finns kvar av byggnaderna uppe på åsen under Lovisas badhusepok. Huset renoveras långsamt och pietetsfullt.

Villa Ekhholm-muistojen kukkameressä

25 Ympyrätie 8

Kaunis Villa Ekhholm on kuin satutalo. Se tuo mieleen myös muistumia ruotsalaisen taiteilija Carl Larssonin kodista.

Suuri puutarha on ehdottomasti näkemisen arvoinen. Jokaiselta askeleelta löytyy muisia ja tarinoita.

Pihan valtavat omenapuut ovat yli satavuotiaita: talon nykyisen haltijan isoisä istutti ne tyttärelleen 1904 ja 1905. Länsiseinällä kypsyvät viimiryäpaleiden tertut eikä missään muualla näe yhtä hehkuvia pelargoniota, yhtä runsaita verenpisaroita ja yhtä ravitsevaa hyötypuutarhaa. Se on ollut aina talon emäntien naisten ylpeys ja sota-aikoina myös tärkeä ravinnon lähde, useammallekin perheelle. Selkäystävälliset koholavat antavat paremman sadon kuin tasamaa ja runsaasta sadosta riittää myös Hannen kolmelle lapselle, kahdeksalle lapsenlapselle ja ystäville.

Villa Ekhholm on siitä harvinainen talo, että se on ollut 1800-luvun loppupuolelta alkaen saman suvun asuma ja kulkunut tyttäreltä tyttärelle jo neljän sukupolven ajan.

— Minulla itselläni on valittavasti vain poikia, mutta heillä on taas vastaavasti tytäriä – ehkä sukumme perinne jatkuu pojantyttären kautta, Hanne sanoo.

Hän voitti sukukronikallaan 1997 toisen palkinnon Suvun suuri kertomus –kilpailussa ja lähes kaksisataasivuinen, kaunosti käsinvirkattu kronikka on sekin esillä.

Villa Ekhholm on rakennettu kahdessa vaiheessa. Perusosa eli tuvan ja keittiön rakentaminen lienee alettu jo 1888 - vinttin fyleistä löytyi sen vuoden Östra Nyland-lehtiä.

Vasemmanpuoleinen lisä-rakennus valmistui Loviisan merikylpylän avajaisten aikaan 1800-luvun loppuvaiheissa kylpylävieraiden varalle. Isommassa huoneessa asui monen vuoden ajan sama venäläinen säätyläisperhe, pienemmässä heidän palvelijattarena. Liiteristä löytyi jokunen aika sitten ateritsimia, jotka lienevät heidän perujaan.

Hyväkuntoisessa talossa ei ole tarvittu mittavia kunnostustöitä vaan sitä on korjaltu tarpeen mukaan.

— Viemäröintikin tehtiin vasta 1969.

Kohopenkki on edullinen myös selälle.

Osa huonekaluita on peräisin Loviisan kylpylä-ajalta.

Villa Ekhholm on pelargonioiden kukkaparatiisi.

Merenkuljekuvissa laivataulut ovat kunnipaikoilla.

25 VILLA EKHLOM
Kretsgången 8

Föräder till den nuvarande ägaren byggde huset år 1890. Den vänstra flygeln byggdes något senare för ryska badgäster: ett större rum för herrskapet, ett mindre för tjänarinnans bruk. Eftersom huset under alla år varit i samma släkts ägo har det inte gjorts några större ombyggnader eller reparationer utan man har endast reparerat det nödvändigaste.

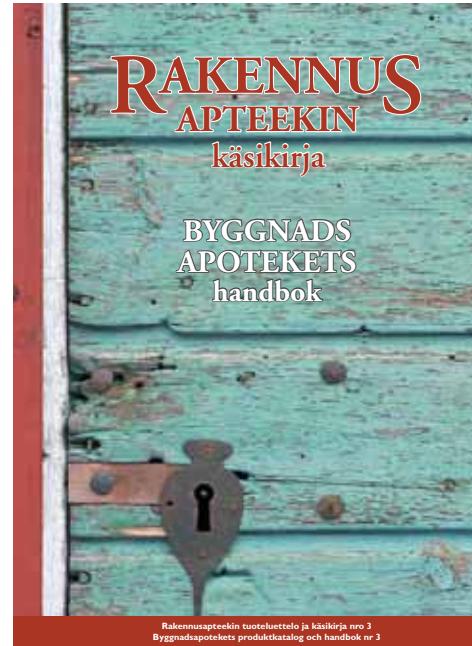
ASUNTOAUTO
VUOKRATTAVANA
Fiat Carado A464 / 6 hlo

Mac & Petsson Ay www.macpetsson.com, puh. 0400-862 692

LOVIISAN VIEMÄRIPALVELU KY
LOVISA KLOAKSERVICE KB
(019) 501 631

Rakennusapteekin **käsikirja nro 3**
Byggnadsapotekets **handbok nr 3**

- Puutavara
 - Rakennus- ja sisustuslevyt
 - Liimapuupalkit
 - Kattoristikot
 - Eristeet
 - Kateaineet
 - Ovet ja ikkunat
 - Parketit ja laminaattilattiat
 - Kiinnikkeet
- Betjäning även
på svenska

LOVIISAN PUU OY
LOVISA TRÄ AB

Porvoonkatu 17, 07900 LOVIISA info@loviisanpuu.com
Puh. (019) 531 791 www.loviisanpuu.fi

AVATTU UUSI
Laura's Fish kalakeidas!

Osoite: Markkinamäentie 137, 07960 Loviisa, Ahvenkoski.

Helsinki → Ahvenkoski 100 km
Ahvenkoski → Kotka 32 km
1.3 km Markkinamäentie

■ lohiongintaa
■ kalastusmatkoja
■ tuoretta kalaa
■ valmista savukalaa

AVOINNA
joka päivä
10-18

LAURA'S FISH
KALAKEIDAS

Yhteydenotot © 0440 495 030 Markkinamäentie 137,
LOVIISA, AHVENKOSKI

Tervetuloa myös Lapinjärven 6-tien myymälään.
LAURA'S FISH
Ark. 9-18, la 9-15, su 10-17. 07980 Lapinjärvi. © 040 357 7774

Ovi- ja postilaatikkokyntit & talonumerot
www.suutariraittinen.palvelee.fi

Taitavat
SUUTARIN
RAITTINEN
PORVOOSA

Leikkaa talteen!

WILDEMANS®

MEHUASEMA

Tuorepuristettu mehu viinimarjoista, kirsikoista, luumuista, kriikunoista, mustikoista, puolukoista, omenoista, päärynoistä. Kaikki marjat ja hedelmät!

Ajanvaraus 24 h
0400-626299

Wildemansgård, 07750 Isnäs

Leikkaa talteen!

Kaikki mitä tarvitset entisöintiin ja perinteiseen uudisrakentamiseen!

Rakennusapteekin käsikirjassa no 3 esitämme rakennus- ja sisustusmateriaaleja 1700-luvulta 1950-luvulle. Heloja valmistettu vanhojen Suomessa käytettyjen mallien mukaan, valaisimia ja sähkötarvikkeita, tapeteja, kokopuisia ovia, ikkunoita ja listoja sekä lattialankkuja ja kokopuisia keittiökalusteita että aitoja savitiilikattoja ja paljon muuta. Sadoista tapettimalleista löydet varmasti hyviä vaihtoehtoja ja maalaus onnistuu luonnonmukaisilla maaleilla ja hyvillä työkaluilla.

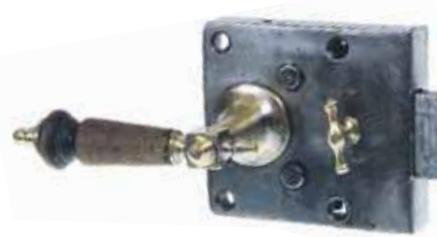
625 sivua, 2000 kuva, yli 2500 tuotetta ja 170 sivua neuvoja ja työselityksiä kuvineen.

Allt du behöver inom byggnadsvård och traditionell nybyggnation!

I Byggnadsapotekets handbok nr 3 presenterar vi byggnads- och inredningsmaterial från 1700-talet fram till 1950. Vi beskriver och visar beslag som tillverkas enligt gamla modeller använda i Finland, armaturer och eluttag samt avbrytare, tapeter, helträ dörrar, fönster och lister samt golvplank, köksinredningar, taktegel och mycket mer. Du hittar säkert passande tapeter från de hundratals modeller vi presenterar och lyckas med färgsättning och målning med våra ekologiska färger och passande verktyg.

625 sidor, 2000 bilder, mer än 2500 produkter och 170 sidor med råd och arbetsbeskrivningar.

**Kaikki tämä vain
Allt detta endast** **39,50 €**

Rakennusapteekki / Byggnadsapoteket

Ruukintie 8 Brukvägen | 10330 Billnäs, Finland
Puh./tfn +358 19 233 975 | office@byggnadsapoteket.fi
www.rakennusapteekki.fi / www.byggnadsapoteket.fi

Lähiutannon suosittu ITUtori laajenee Luomua, lähiruokaa, kesän tuoksuja ja laadukkaita käsityötuotteita

Itä-Uudenmaan kylät ry:n järjestämä suosittu ITUtori Loviisan keskustan puistomaisella Karlskronabulevardilla on tänä vuonna entistä runsaampi.

Yhteisöllisellä ja aitojaasioita arvostavalla torilla myydään ja markkinoidaan laatuja. Siellä vahdetaan ideoita, ajatuksia ja reseptejä sekä tehdään tunnetuksi paikallista osaamista, makuja ja tunnelmaa.

Puistokäytävän varrelta löytyvät kaikki itäusmaalaisten herkkujen tuottajat. Tämä on ehkä syyskesän paras tilaisuus saada lähiruoka oman koriin suoraan tuottajilta.

Käsityöläiset ovat ottaneet paikan omakseen. Valtava määrä ihania puutöitä, koruja sekä ommeltuja, virkattuja, nyplättyjä ja maalattuja tuotteita on

esillä käsityöläisten omissa kojuissa. Teemana on edelleen laatu, jonka jokainen saa itselleen tutustumalla tuotteisiin ja tuottajiin henkilökohtaisesti. ITUtorilla esitelläänkin vain käsintehtyjä, paikallisia, laadukkaita ja omaperäisiä tuotteita - ei tuontivaraa, krääsää, bulkkia eikä kotituotantoa, ellei sillä ole viranomaislupia.

Myös eri yhdistykset ja säätiöt kertovat toiminnastaan ja tavoitteistaan.

ITU-tori tekee tänä yhteistyötä myös Degerby Gillen ja K-Supermarketin kanssa.

Ravintola Degerby Gille pystyttää pop up-ravintola Bulevardikrouvinsa bulevardin päähen. Siellä tarjoillaan paikallisia herkkuja - ruokaisia salaatteja, rieskarullia, herkullisia sämpylöitä - ja Malmgårdin ihania palanpainikeita sekä muita luomujuomia. Ravintolassa soi myös elävää musiikkia.

K-Supermarket Loviisa on mukana tarjoamassa kaikille varteenotettaville tuottajille mahdollisuutta tarjota tuotteitaan myös kaupan hyllyihin markkinoiden jälkeen. Täten tuottajatorin jatkuvuus on taattu kuluttajien keskuudessa myös muina vuodenaikeina.

Martin Veitin tilaleipomo itse viljeltyine luomuleivonnaisineen on jo tuttu näky Karlskronabulevardin ITUtorilla.

Degerby Gillen pop up-ravintola Bulevardikrouvi keskittyy luomu- ja lähiruokaherkkuihin.

Lähiruoka ja paikallisiesti tuotetut tuotteet nostavat jatkuvasti suosiotaan.

Wildemansin valikoimiin kuuluu myös luomutomaattimehu Rose-Mary.

ITUtorin tarjonnasta löytyy niin käsityöläistuotteita kuin herkkujuustoja ja luomusatoa.

ITUTORIN TUOTTAJAT

Herkkuja:

Tove's Gourmet: juustoja. Paras Kala: kalaa. Hultgård: naudanlihaa. Grimis Delikatesser: hiljoja ja marmeladeja. Hommanäs Gård: hiljoja ja mehuja. Wildemans: luomukaramellit, luomumehu. Marbacka Bigård: hunajaa. Anne Almgren: syssatoa. Malmgårds Sädesmagasin Ab: jauhot, mehet. Henrikas ladugård: leipää. Hanssons bageri: leipomotuotteita. Gårdsbageri Veit: luomuleipomotuotteita.

Käsityöläistuotteita:

Gerabia: keramiikkaa. Idlux Gård: lampaalantolja. Rauharakat: metallilankatöitä. Maia S: huovutettuja tuotteita. Kristina Blomqvist: käsityötä. Tuias: keramiikkaa. Susanne Wahlroos: käsinnalatut korit. Arja Laaksonen: käyttötekstilejä, kransseja. Kartanonpaja: taottuja tuotteita. Willatar: resignvaatteita. Kipuapu Silkkivilla: silkkivillatuotteita. Puusuutarin Kapustapaja: koristeltuja puutuotteita. Kurt Hommas: designpuunkontelineitä. Ra-terveys Oy: silkkivillahuiveja. Cerisa's: kangaspusseja, akvareleja. Illimetri: tilkkutöitä. Mirja Karinto: kierrätyskäsítöitä.

Yhdistykset:

SILMU ry: rahoitusta. Svenska Kulturfonden: apurahoja. FS4H / SLF: neuvontaa. Itä-Uudenmaan kylät ry.

TYÖNÄYTÖKSIÄ JA NEUVONTAA

Suolatorilla:

Edupoli/PRO-paja. Vanhojen peiliöiden ja ikkunoiden kunnostusta.

Hämeen Sininen Ikkuna Oy / Ikkunaentisöijä Tiina Torniainen. Vanhojen ikkunoiden entisöintiä perinteisin menetelmin.

Nordea. Perinne- ja korjausrakentamisen rahoitusvaihtoehtoja.

Rakennusapteekki/ Byggnadsapoteket tarjoaa monipuolisesti korjausrakentamiseen liittyviä palveluja.

Rakennusperinteiden ystävät ry. Perustettu valtakunnallisesti yhteisyyden avakavaksi rakennusperinteestä kiinnostuneille.

Saviyhdistys ry. Saviyhdistys savirakentamisen edistämiseksi ry. on perustettu antamaan tietoa ekologisesta, terveellisestä ja turvallisesta savirakentamisesta. Työnäytöksiä.

Itu-torilla:

Svenska Lantbrukssällskapens Förbund/Irmelin Nyman yrityneuvontaa.

Itä-Uudenmaan kylät ry

Silmu ry: Hanketuskae

Svenska Kulturfonden: stipendit ja avustukset

Talokohteissa:

Kuhlefeltin talo

Restaurointiunnitelmat nähtävissä.

Villa Hanna

Talon kunnostuksesta vastaava rakennusinsinööri Christer Westerholm vastaa yleisön kysymyksiin.

Kappeli

Kappeli palautetaan 1880-luvun malliin. Tule tutustumaan tähän mie-

lenkiintoiseen remonttikohteeseen. Maalarimestari **Airi Kallio** vastaa kysymyksiin.

Degerby Gillen viereisessä talossa: Kai Andersson pääystää arkitehtitoimistolla ja konsultoi historiallisten talojen "rempassaa". La 11-14 ja su 11-15.

Smirnoff

Kiinteistöön kuuluu useita rakennuksia ja vanhin talo on jaettu useisiin asuntoihin. Talojen kunnostetaan ja parhaillaan on menossa kattoremontti.

Liisantalo

Kiinteistössä sijaitsevan kahvilan seinä on tehty savesta perinteisiä menetemiä käyttäen. **Taisto Huttunen** kertoo kiinteistön eri kunnostusvaiheista.

Rautaparta, Ruukki

Kaleva Tikkamäki kertoo Joroisista siiretyn 1800-luvun talon pystytysksestä ja rakennus- sekä lämmitysrakkaisuista la-su 10-17.

SUOLATORIN NÄYTTEILLEASETTAJIA 2011

Axxell, Kuggom tarjoaa tietoa muun muassa käsityökoulutuksista sekä uusista ja mielenkiintoisista kodin sisustamiseen sekä veneensuunnitteluun ja -kunnostukseen liittyvistä kursseista.

Edupoli/PRO-paja. Vanhojen ikkunoiden ja peiliöiden kunnostusta.

Hanssonin saha. Puulattioita ja pientavaraa vanhoista lankuista.

Hattulan kaakelitehdas. Perinteisiä kaakeliuuneja ja korjauskaakeleita vanhoihin uuneihin.

Hämeen Sininen Ikkuna. Vanhojen ikkunoiden entisöintiä perinteisin menetelmin työnäytöksinä, ikkunaentisöijä **Tiina Torniainen**.

Loviisan kaupunki. Kysy asumisesta, harrastuksista ja kaupungin palveluista.

Loviisan Rauta-Lovisa Järn ja yhteistyöhot. Vanhaan ja uuteen rakentamiseen.

Nordea. Perinne- ja korjausrakentamisen rahoitusvaihtoehtoja.

Dovia Oy. Dovia-portit ja aidat.

Porvoon Wanha Rautakauppa. Korjaajan, entisöijän ja vanhasta pitävän aarreitta.

Porvoon Vaskisepät Oy, parhaita kattoja suurella sydämillä.

Rakennusapteekki-Byggnadsapoteket tarjoaa monipuolisesti korjausrakentamiseen liittyviä palveluja.

Rakennusperinteiden Ystävät ry. Perustettu valtakunnallisesti yhteisyyden avakavaksi rakennusperinteestä ja kulttuuriperinteestä kiinnostuneille.

Roseborgin Liiteri. Uudesta vanhaan ja vanhasta uutta. Vanhoja rakennustarvikkeita sekä verkkokauppa.

Saviyhdistys. Saviyhdistys savirakentamisen edistämiseksi ry. on perustettu antamaan tietoa ekologisesta, terveellisestä ja turvallisesta savirakentamisesta.

Suomalaiset Tulisijat - Finnish Fireplaces ry. tulisijoihin liittyvää neuvontaa ja opastusta.

Timi Sulonen. Kotimaisia designpuuvillamattoja.

Mariankadun puisto: Itä-Uudenmaan pelastuslaitos: Valistusta ja neuvontaa turvaliusasiaoissa.

TERASSILLE, KATOLLE, VENEESIEN *Edullinen vaihtoehto*
POLYKARBONAATTI MUOVILASI
 Quinn PC -iskun, sään ja auringonkestävä. Mahd. taittua kylmänä. Leikkaus mittojen mukaan. Pakkuus 3,4,5 mm. Tiedustelut 041 5055139 ja newtec@newtec2100.com

Kuningattarenkatu 17
040-575 6747
(019) 515 930
www.loviisanlukko.fi

Rakennustoimisto
ERKKI RAHKONEN OY
 Puh. 0400 490 507
 Jakob Forsellinkatu 8, Loviisa

PELTISEPÄNLIIKE
VELJEKSET KIVIRANTA
 Jarmo 0500 369 661, Reijo 050 462 0073
 Teollisuustie 5, Ruotsinpyhtää

JARPPITEC OY
 Jarppi Tec Oy on loviisalainen rakennusalan yritys, jonka toiminta perustuu
LAATUUN, ASIAKASPALVELUUN
ja KUSTANNUSTEHOKKUUTEEN.
 Luotettava rakennus- ja remonttipalvelua, jossa yhdistyvät osaava kädenjälki, suunnittelu ja toteutus.
 kohteessa huomioitu

Hammaslääkäriasema
Fixora Oy
 Aleksanterinkatu 26, Porvoo
 Kuningattarenkatu 13 B 3, Loviisa

TERVETULOA!

Teitä palvelevat
Sari Puustinen
Tuomas Heikinheimo

Ajanvaraus:
LOVIISA 040 767 3767
PORVOO 040 764 4747

Vanille Home
la-su pidennetysti aukioloajat
Cervetuloa
LWT-päivinä myös meille!
 Aleksanterinkatu 4, Loviisa P. (019) 532 100
 Avoinna arkisin 10-17, la 10-14, muina aikaina sop. mukaan

TERVETULOA ASIOIMAAN! VASTUULLISEN AVUN SAAT APTEEKISTÄ!
VÄLKOMMEN PÅ BESÖK! DU FÄR KUNNIG HJÄLP PÅ APOTEKET!

PALVELEMME: VI BETJÄNAR:

■ Maanantai-perjantai	9-19
■ Lauantai Lördag	9-14
■ Sunnuntai ja pyhäp. Söndag och helgd.	12-14

Loviisan Kruunu Apteekki **Apoteket Kronan, Lovisa**
 Kuningattarenkatu 15, Drottninggatan 15,
 07900 Loviisa 07900 Lovisa
 Puh. 019-531275, fax 019-531831 Tel. 019-531275, fax 019-531831

Herkuttele Uudistuneessa Vaherkylässä
Vitriinimme täynnä herkullisia leivonnaisia!
Lohikeittoa ja leipää 8,- noustopöydästäämme
KONDITORIA • CAFÉ
Vaherkylä
 Aleksanterinkatu 2
 Loviisa • 019 531 610
 LA 27.8: 8 - 18
 SU 28.8. 10 - 18
www.vaherkyla.fi

PIHA-CENTER
avoinna joka päivä kevästästä syksyyn

Suihkulähteitä piholle ja parvekkeille

KASVIT
Runsaat kasvivalikoimat
PIHAKENNUSTYÖT
- Benders - pihakivet ja asennukset
JÄTEKATOKSET

Muista syyslannoitus

Pihat suunnittelusta toteuteukseen.

PIHA-CENTER
 Raivaajantie 1, Ölstens, Porvoo, puh. (019) 549 850, 0400 455 299. Avoinna ark. 9 - 18, la-su 9 - 17
www.piha-center.fi

VARTTI LOVIISA
LOVIISA-LITE
No 4 ilmestyy su 2.10.

Vuoden neljännessä teemaliitteessä keskitytään Loviisan ajankohtaisiin asioihin.

Perinteiset syysmarkkinat järjestetään 4.10. Loviassa. Ilmoittamalla liitteessä tavoitat myös syysmarkkinoille saapuvat kävijät.

Mitä Loviisassa tapahtuu - kerro juttuvinkkisi toimitukselle, puh. (019) 521 7530 tai sähköpostilla: toimitus.vartti.iu@sanoma.fi

Ilmoitusasioissa sinua palvelee Maija Laine, puh. 040 547 2993. Sykskuussa olemme jälleen tavattavissa Kauppakeskus Galleriassa - tule tapaamaan!

Varmista näkyvyytesi liitteessä ja varaa oma ilmoituspaikkasi myyntipalvelu luo viimeistään torstaina 22.9. puh. (019) 521 7520 tai myynti.vartti.iu@sanoma.fi

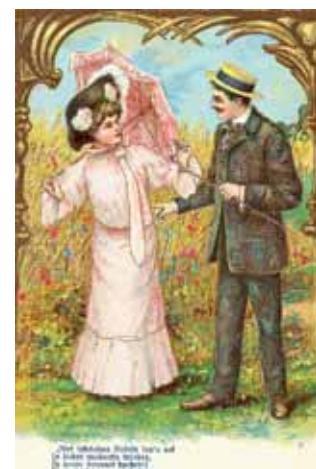
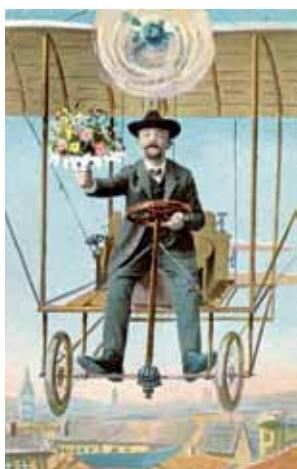
Valmistettavat aineistot on toimitettava perjantaina 23.9. klo 16 mennessä. Valmiit aineistot kesiviikkona 28.9. klo 12 mennessä. Ilmoitusaineisto-osoite: aineisto@fifc.sanoma.fi

www.metro-vartti.fi

Vartti

Sinun ilmoituspaikkasi
Ota yhteyttä (019) 521 7520

sympatiaa.
Tee ja sämpylä
280

Loviisanseudun keräilijöiden keräilymessuilla voi löytää hurmaavia, nostalgisia, hauskoja ja romanttisia postikortteja...

Keräilymessujen uutuutena Ompun eroottisia postikortteja! Hei, me kerääillään!

Loviisanseudun keräilijöiden järjestämät kerälymessut ovat löytäneet oman paikkansa Lovisa Gymnasiumin muhkeista tiloista. Jugendrakennus, joka täytti muutama vuosi sitten 100-vuotta, on taitelija **Helena Schjerfbeckin** veljen, arkkitehti **Magnus Schjerfbeckin** käsialaa.

Tänä vuonna kerälymessuilla on mukana kolmetoista eri myyjää Suomesta ja Ruotsista. Uutta on esineiden ilmainen arvionti: kolmetoista myyjää arvioi ilmaiseksi kaikenlaisia kerälykohteita. Messut avautuvat Loviisan Wanhojen Talojen tapahtuma-aikana klo 09.00 - siis jo tuntia ennen kuin kohdetalot.

Messuilla riittää tarjontaa kaikille - niin lapsille, nuorille, naisille kuin miehillekin. On anttiikkia: talonpoikaisesineitä, vintage-tuotteita ja - vaatteita - myös fifty-sixty styleä! On posliinia, keräilylautasia, lasiesineitä, signeerattuja designesineitä, osakekirjoja, postikortteja, filateliaa, numismatiikkaa, löytöriä, cinderellaa, leluja,

Keräiliäjät keräilevät monenmuisia aibetta: Lovisa Gymnasiumista löytyi lähes kaikkea

keräilykuvia, sisustusnostalgiaa, vinyylejä ja aseita...

Erikoisuutena on syytä kertoa, että postikortti-
taiteli **Omppu** eli **Osmo Omenamäki** julkaisee
keräilymessujen yhteydessä 14 erilaista eroott-
ista postikorttia. Myynnissä on myös Omppun

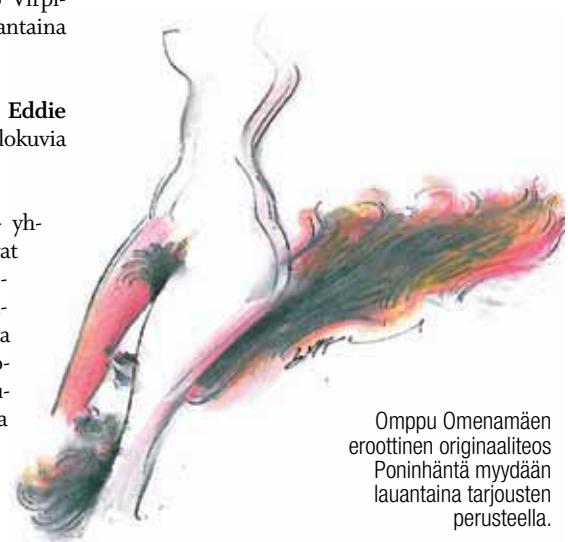
eroottinen originaaliteos "Poninhäntä". Postikorttitaiteilija **Virpi Pekkalan** fanikerho Virpikerho on myös mukana, mutta vain lauantaina kuten Ompukkin.

Keräilymessuilla on tietenkin myös Eddie Brucen hallinnoimia Loviisan-seudun valokuvia sekä uusipainettuja postikortteja.

Loviisan Kaupungin Hywät Asukkaat- yhdistyksen 1700-luvun harrastajat suorittavat merkkilaukauksen mustaruutipyssyllä Lovisa Gymnasiumin pihalla molempina messupäivinä (la ja su) klo 10. Sotilaat ovat pukeutuneita 1700-luvun asuin- hin

Aitan aarteet tuovat Loviisaan osan aarteistaan.

Ompu Omenamäen
erottinen originaaliteos
Poninhäntä myydään
lauantaina tarjousten
perusteella

**Lämpöä
wanhoihin taloihin**

Nyt suuri valikoima kunnostettuja liesiä.

Olen paikalla Suolatorilla
Loviisassa 27.–28.
Kauppias Teemu Tukiainen

Tutustu valikoimaan sivuillamme:
www.porvoonwanharautakauppa.fi
Vanha rautatieasema | Vanha Hämeenlinnantie 5
puh. 040 707 4753

RAKENNUSKONEVUOKRAAMO
KAINO MATTILA OY
www.kainomattila.fi

Teollisuuskuja 3, 07900 LOVIISA
Puh. (019) 533 490

Uudesta Wanhaan Wanhasta uutta

Perinnerakentajan rautakauppa!

24 h

TAXI

1+8 INVA

**KIMMO
SALMINEN**

0400 207 303

LJUENDAL

 Siivousliike
Riitta Puumalainen

P. 040 544 2315
Chiewitzinkatu 13 A 4
07900 LOVIISA

www.
loviisanwanhattalot.fi

Suomen luetuin kaupunkilehti

V:sta 1980
ILMASTOINTIKANAVIEN
PUHDISTUS
Seppo Ollikainen
Myös OK-TALOT
Myös ilmastointikanavien asennus

Siru Lind
*Patinoidusta puusta
valmistetut sisustustuotteet*
Puulattia.com
Leveät lankkulattiat
Hanssonin Saha Oy, www.puulattia.com
045-8830980, 0400-615770

KIPSIVALULATTIAIT
 Itsetasoittuvia lattiamassoja
 lämpö-, rossi-, ontelo- ja
 betonilattioiden päälle
 vuosien kokemuksella.

Knauf

OY LINE-MA AB
 Antti Hämäläinen
 Puh: +358 50 544 0370, klo 8.00 - 16.00
 e-mail: antti.hamalainen@linema.fi
 www.linema.fi

Schönox

**Pienimmät päästöt. Suurin teho.
SEHÄN ON KAKSOISVOITTO.**

TOYOTA

eko auto 2011
Tuuliasi Motiva

Toyota voitti Ekoautovertailun eikä se tapahtunut piilistelemällä ajonautinnoista. Tehojen lisäksi varustelu hakee vertaistaan sisältäen mm. portaattoman automaattivaihteiston aina vakiona. Ja kuten muukin testimenestys osoittaa, täyshybridit merkitsevät teknisesti kestävämpää autoilua.

Aja ja tunne ero.

HSD	HYBRID SYNERGY DRIVE	KIERRÄTÄ ENERGIAA	136	89	0
			HV TEHO	CO₂ / km	PÄÄSTÖT

EKOAUTO 2011:
 1. Toyota Prius HSD 136 hv
 2. Toyota Auris HSD 136 hv
 3. Ford Fiesta 1.6 TDCi Econet 95 hv
 4. VW Polo 1.2 TDI Bluemotion 75 hv
 5. Skoda Fabia 1.2 TDI Greenline 75 hv

VÄHÄVIKAISIMMAT AUTOT 2011:
 1. Toyota Prius HSD
 2. Toyota Auris
 Porsche 911
 Mazda 2
 5. Smart Fortwo

Lähde: TÜV-report 2011/2-3 vuotiaat autot

Today Tomorrow Toyota

PRIUS HSD
 autoveroton suositus hinta 27 200 €, arvioitu autovero 4 740,54 €, arvioitu kokonaishinta 31 940,54 €. + toimituskulut 600 €
AURIS HSD-mallisto alkaen:
 autoveroton suositus hinta 22 980 €, arvioitu autovero 3 997,81 €, arvioitu kokonaishinta 26 997,81 €. + toimituskulut 600 €
 EU-yhdistetty kulutus 3,8-3,9 l/100 km, CO₂-päästöt 89 g/km. Takuu 3 vuotta/100.000 km, hybridijärjestelmän takuu 5 vuotta/100.000 km, korin puhkiruostumattomuustakuu 12 vuotta.

PORVOON Autotarvike
 LOVIISA Purokatu 3. Puh. (019) 535 390. Ark. 8-16.30, kesäla sulj.
 PORVOO Veckjärventie 1 A. Puh. (019) 524 7711 Ark. 8-17, kesäla sulj.
www.porvoonautotarvike.fi

LOVIISAN SAMMUTINHUOLTO
 Vattutie 4, Valko 050 3584897
loviisansammutinhuolto.com

**SISUSTAMINEN
ALKAA
VÄRISILMÄSTÄ!**
Värisilmä

Loviisan Värikauppa Oy
 Kuningattarenkatu 3
 07900 LOVIISA
 019 531 487
Ma-Pe 8-17 La 9-13

www.loviisanvarikauppa.com

Värisilmä

HITSAUSLIIKE SIRVIO
 RAUTARAKENTEET • KAIKKI HITSAUSTYÖT
 mm. alumiinit ja valuraudat
 Seppäläntie 41, Lsa. Puh. 0440 857 443, manu.sirvio@sulo.fi

Axxell erbjuder yrkesutbildning för ungdomar och vuxna samt folkhögskole-utbildning på nio orter från Kristinestad i nordväst till Lovisa i sydost.

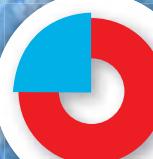
**KURSER PÅ
AXXELL, KUGGOM
HÖSTEN 2011**

Gjuta i betong till hemmet och trädgård 3-4.9.2011	Grundkurs i smide 22-23.10 och 29- 30.10.2011, samarbetskurs med Lovisa Mi
Lär din hund hitta svamp 16-18.9.2011	Kom igång med fotografering 28-30.10.2011
Fönsterrenovering 16-18.9.2011	Sy din egen Tilda docka 28-30.10.2011
Båtkonstruktion, från idé till båt 16-18.9.2011	Kurs i linjeritning 28-30.10 & 18-20.11.2011
Lantliga schabloner för heminredning och dekoration 3-5.10.2011	Tuna/ytbehandla små möbler i lantlig stil 31.10-3.11.2011
Reparation och renovering av trädåt 15-16.10.2011, samar- betskurs med Lovisa Mi	Textila inredningsdetaljer 18-20.11.2011
Virka inrednings- artiklar till hemmet 21-23.10.2011	Kransbindning och juldekoration 19-20.11.2011
	FLINK, julhantverk 19-20.11.2011

Se mera om kurserna på vår hemsida www.axxell.fi/kuggom

**TULE MUKAAN
TEKEMÄÄN VARTTIA**

Palkitsemme lehdessä julkaisuja lukijoiden kuvia ja juttuvinkkejä. Maksamme jopa 500 euron palkkioita.

Osallistuminen on helppoa.

Lähetä kännykuva tai juttuvinkki numeroon 17181. Kirjoita viestin alkuun VIU ja välilyönnin jälkeen kuvan tarina tai juttuvinkkisi. Viestin hinta 0,60€.

Lähetä sähköpostia toimitus.vartti.iu@sanoma.fi.

Tee oma uutinen: klikkaa vartti.fi-palvelussa "Tee oma uutinen". Voit lähettää sekä uutisen ja kuvan.

Katso tarkemmat ohjeet www.vartti.fi

Vartti

Jean S. irrottelee lauantaina Ungernin linnoituksella

Pian 20 vuotta yleisöään bailaamäen villinnyt Jean S.-orkesteri soittaa sekä 70- ja 80-lukujen maailmankuujuja että muuten vain tuttuja hittikappaleita omaan energiseen tyyliinsä lauantai-iltana Ungernin linnoituksella, Loviisan Sibeliuspäivien loppukevennyksenä. Linnoituksessa löytyy myös Degrby:n katettu pop up-ravintola. Klo 21. Liput 25.

Ihania historiallisia laseja

Kuninkaanolammelta (kohdetalo 2) voi hankkia edullisesti muutamien ruotsalaisen Scanglasin valmistamien historiallisten juomalasienv ja pikareiden replikoita. Etualan böömiläinen sinisin palloin koristeltu lasi on 300-luvun malli. www.scanglas.se, www.kuninkaanolampi.fi

Perinteistä kuvataidetta

Repin-instituutin kuvataidekoulutuksen perinteinen näyttely löytyy 15.8.-28.8.2011 Laivasillan Klassisten veneiden aitasta. Näyttelyssä ovat mukana Matti Sirviö, Joonas Vähäsöyrinki, Kristina Elo, Saara Lindroos, Teemu Korpela, Nina Vesi, Kata-Rina Ögård ja Kaija Asikainen. Kuva Kristina Elon maalaus.

Lapsille TA-DAA!

TA-DAA! on 6-10-vuotiaille lapsille suunnattu poikkitaitoellinen työpaja, jossa sukelletaan innostavasti Loviisan kaupungin historiaan tanassin ja kuvataiteen keinoin. Omat evät ja suttupaita/essu. Ohjaajina Kati Rapia ja Kati Kivilahti-Fagerudd. Tiedustelut ja ilmoittautumiset puh. 0440 555 499, pieni materiaalimaksu. Ilmoittautua voi myös paikanpäällä tuntia ennen kurssin alkua - sikäli kuin paikkoja on jäljellä. Forum, Brandensteininkatu 13. La 27. 8. klo 10-14 suomeksi. Sö 28.8. kl. 10-14 på svenska.

Loviisan Wanhojen Talojen lipunmyyntipisteet

Lippuja myydään Loviisan torilla, Kuningattarenkadun ja Pitkäkujan risteyksessä, Mariankadun ja Pitkäkujan risteyksessä sekä Suolatorilla ja Ulrikakodissa.

Jos aloittaa kierroksensa Garnisonin alueelta, liput saa helposti Loviisan Ulrikakodista.

Lännestä tulijat ja Labbyn menijät saavat lippunsa Isnästä. Lippu on voimassa molempina tapahtumapäivinä.

Lippujen hinta on 12e aikuisilta, lapset alle 12 ilmaiseksi. Lipunmyyntipisteissä jaetaan tapahtuma-alueen karttoja sekä messulehtiä lippujen ostajille.

Aleksanterinpiha.

Aleksanterinpiha: antiikkia, taidetta, kristalleja

Aleksanterinpihalta löytyy tänakin vuonna perinteiset antiikkimarkkinat. Taidevinttilä kakkii Christer Åbergin ruusutarha ja esillä on myös Harri Åbergin töitä.

Rakastettu kuvittaja ja postikorttitaitoileija Inge Löök on tavattavissa työhuoneessaan. Loviisan kaupunginmuseon 25.9. asti auki olevassa, Museohirren aikamatka- lastenkirjaan perustuvassa näyttelyssä on esillä Ingen kirja varten tekemät alkuperäiset akvareilit.

Pihalla kimaltelevat myös kristallit, sillä Lars Warius kerrou kristallikruunujen entisöinnistä työnäytöstenä ääressä.

Paikalla on myös aseseppä Heikki Salonen Muskettimakasiinista ja pihapiiristä löytyy myös ravintola Bella.

Seppo Sirkka

Christer Åbergin ruusuja.

Museohirren aikamatkan hiirulaisia.

Puhaltajia ja jousisoittajia

Porvoonseudun muusikkopiiston Loviisan toimipisteen opettajat kiertävät oppilaidensa kanssa talokohteissa ja kaupungilla. La Sinikka Lidsle ja jousisoittajat, su Keijo Liski, Arno Kantola ja puhaltajat. Muusikkopisto esittää tyylillä 10-17, matineat 12 ja 14. Sibeliuksenkatu 10, Sibeliuksen nuoruuden kesäkoti. Kuvassa Keijo Liski.

Taideyhdistyksen vuosinäyttely

Loviisan seudun taideyhdistyksen jäsenet ovat ripustaneet mieliteoksenhaan vuosinäyttelyynsä, joka on auki 23.8. – 10.9. 2011 ti, to klo 11 – 15. ke klo 11 – 17, pe klo 11 – 16, la klo 11 – 14. Galleria Theodorissa, Mariankatu 21. Kuva Aarne Kyröläisen Aurinkotuuli.

Puu on aina puuta, myös lasten leluissa

Koska Loviisan kaupunki perustettiin 1745, 1700-luku viehättää sen kaupunkilaisia aivan erityisesti. Villa Fenixissa (kohdetalo 10) myydään LWT-päivien aikana isännän tekemiä puutöitä, mm. 1700-luvulta olevan ruotsalaisesikuvan mukaan valmistettuja jakkaroita sekä puuleluja ja sisustustuotteita.

Tahdon - ekologisia hääunelmia

Kappelin Häähuone-näyttely perustuu kesällä julkaisiin kirjaan Tahdon - ekologisia hääunelmia/ekologiska bröllöpsdrömmar. Ihastuttava näyttely sisältää Outi Karikiven neljän vuodenajan hääpareille kierrätystekstileistä tehtyjä asuja sekä valokuvaaja Tarja Heikkilän koivurisutöitä. TAHDON!-kirja on myynnissä Kappelissa sekä Willettareassa ITUtorilla.

Syysmorsiamen tiara on tehty risuista ja pihlajanmarjoista.

LWT-PÄIVIEN OHJELMAA

Antiikkimarkkinat ja Aleksanterinpiha. Aleksanterinkatu 8. Taidenäyttelytä, taiteilijoita työhuoneissaan, runsaasti nähtävää, koettavaa ja maistettavaa. La su 10-17

Apotekshuset, Aleksanterinkatu 6, antiikkia ja design-kirpputori. La su 10-18.

Bongan Linna. Linnankuja. Riitta Nelimarkan museo ja galleria pe 26.8. Klo 16-19, la klo 12-18 ja su klo 12-15. Maksullinen. Sibeliuspäivien konseretti Sillisalaattia a la Bonga, la klo 18.00, liput 25 e. Yksityispuoli avoinna yleisölle la 12-17 ja su 12-15.

Degerby Gille. Sepänkuja 6. Suomen vanhimpa hirsirakennus 1600-luvulta. Saaristolaispöytä la-su 11.30-16.00.

Degerby Gillen piharakennus, Kai Andersson päivystää arkitehtitoimistollaan ja konsultoi historiallisten talojen "rempassa". La 11-14 ja su klo 11-15.

Forum, Brandensteininkatu 13, TA-DAA, historiallinen tanssi- ja kuvataidetyöpaja 6-10 vuotiaalle lapsille, suom. la 10-14, ruots. su 10-14.

Galleria Theodor. Mariankatu 21. Loviisan seudun taideyhdistyksen vuosinäyttely la-su 10-17.

ITU-tori. Karlskronabulevardi. Itä-Uudenmaan Kylät ry: Loistava valikoima paikallista osaamista eri muodoissa: luomua, lähiruokaa, käsityötuotteita.

ITU-torin yhteydessä POP UP- ravintola. Hotel Degerbyn lähili ja luomuravintola La 10-18 ja su 10-16.

Kappeli. Kappelinpuisto. Legendaarisen Kappeli-ravintolan restaurointiö etenee. Työnäytöksiä, näytely Häähuone sekä myötävänä Kappelitutuoteita ja laatueteitä. Tule tutustumaan la klo 10-17 ja su klo 11-16.

Kaupungin kiertaojelut. Tietoja toteista, asumisesta ja Loviisasta. Lähdöt la ja su klo 11 ja 14 turistipysäältä, Aleksanterinkadulla. Kesto n. 1 h. Ilmainen.

Keräilymessut. Lovisa Gymnasium. Brandensteininkatu 27. Loviisanseudun keräilijät: Keräilymessut, antiikkia, kerälykohteita, postikortteja ym. La-su klo 9-17. Merkilaaukset vanhoilla mustarutikiväärellä, Loviisan Kaupungin Hyväst Asukkaat la ja su klo 10.

Kirjasto, Loviisan pääkirjasto. Kuningattarenkatu 24. Maamme vanhin puurakenteinen kirjastomediateekki entisöity Seurahuone. La-su klo 10-17.

Kruunu-Apteekki. Kuningattarenkatu 15, perustettu 1754, entisessä kauppiaspalatsissa. La 9-14 ja su 12-14.

Laivasilta. Perinteiset syysmarkkinat la-su. Ravintoloita, taidenäyttelyitä. La tanssia klo 19 alkaen, 21.30 muinaistuleet. Klassisten veneiden aitta, Repin-instituutin kuvataidekoulutuksen näytely.

Lapsiparkki. Laivasilta, la-su klo 10-17.

Loviisa-info. Loviisan kaupungin infotelta Suolatorilla la-su 10-17. Kysy asumisesta, harrastuksista ja kaupungin palveluista.

Loviisan tori. La 7-17 ja su 10-17, LWT-lipunmyyntipiste la-su 9.30-17.

Loviisan kaupungin museo, Komendantintalo. Puistokatu 2. Museohiirien aikamatka-näyttely sekä Taidemuseomanifesti, Loviisanseudun taiteilijoiden yhteisnäyttely la ja su 10-17.

Loviisan Merenkulkumuseo, Laivasilta. La 10-17.30, su 11-16. Sisäänpääsy 1 e.

Matkailutoimisto/Turistbyrå, Karlskronabulevarden 8, puh. 019 555 234. La-su klo 9-18. Ruukin kesäinfo la-su klo 11-17.

Perinne- ja korjausrakentamisen kliniikka, Raatihiune, talotohtori Panu Kaila vastaa yleisön kysymyksiin. LKYLin järjestämä. La klo 11.00-13.30

Perinne- ja korjausrakentamisen "remppa"-seminari, Hotel Degerbyn Commodoressa, Brandensteininkatu 17.

La klo 14.30-17.00

Pilasterit. Sepänkuja 8. Osin jo 1700-luvulla rakennettu kiinteistön kaunis pihapiiri on avoinna yleisölle.

Pyhän Jumalansynnyttäjä kazanilaisen ikonin ortodoksinen matkakirkko. Itäinen Tullikatu 17. Su klo 10 liturgia. La-su 12-16.

Sibeliustalo. Musiikkiohjisto, Sibeliuksenkatu 10. Sibeliuksen nuoruuden kesäkoti. Musiikkiohjisto esittäytyy la 10-17, matineat

12 ja 14. Musiikkiohjiston opettajat kiertävät oppilaidensa kanssa kohteissa ja kaupungilla. La Sinikka Lidsle ja jousisoittajat, su Keijo Liski, Arno Kantola ja puuhaltajat

Suolatori. Loviisa-info. Kysy asumisesta, harrastuksista ja kaupungin palveluista. La-su 10-17. Näytteileasettaja, työnäytöksiä sekä katukeittiöitä. La-su klo 10-17.

Svartholman merilinnoitus. Vesibussi Laivasillalta la-su klo 12, paluu Svartholmasta klo 16. Opastetut kävelykierrokset la-su

13 suomi, klo 14 ruotsi. Maksullinen. Näytely avoinna la-su klo 12-16.

Tamminiemi. Lomakeskus Tamminiemi, Kapteenintie 1. Vanhoja huiviloita ja englantilaistylinen kartanonpuisto meren rannalla.

Ungernin linna. Jean S. – konsertti la klo 21.00. Liput 25 e.

Ulrikakoti. Kuhlefeltinkatu 35. Isoaidin runsas noutopöytä 15e la klo 13-18, su klo 12-17. Käskyöliike Ukkola avoinna la klo 10-18, su klo 10-17. Pihakirppis. LWT-

lipunmyyntipiste.

Österstjernan. 1800-luvun alun pakettirepilika. Laivasillalta yleisöpurjehdus 27.8.

Samana viikonloppuna

Loviisassa:

Vanhan ajan päivät Jokelan kotiseutumuseossa la ja su. Turkkilantie 39, Ruotsinkylä

Isnäsissä sahalla soi-tapahtuma la ja su, Isnäs

Loviisan museot ja muut nähtävytydet, katso www.loviisa.fi

Kiitämme / Vi tackar:

Loviisan kaupunki • Opetus- ja kulttuuriministeriö • Fortum • Vartti Itä-Uusimaa • Aktia • Itä-Uudenmaan Osuuspankki • Nordea • Loviisan Sanomat • Östra Nyland • Kymenlaakson Sähkö • FC Loviisa • Kruunu-Apteekki • Lovisa Gymnasium • Loviisan kulttuuri- ja ympäristöliike ry • Itä-Uudenmaan Kylät ry • Hotel Degerby/Kari Junnila • Strandhotel • Tarra Tac • Lääkäriasesma Ergo • Punainen risti • Heikki Pora • Mia Heijnsbroek-Wiren • Minerva Martinoff • Eddie Bruce • Marko Latvanen • Inge Ekholm • Lars Warius

Tervetuloa Loviisaan

VÄLKOMMEN TILL LOVISA

Loviisan kaupunki toivottaa sinut tervetulleeksi tutustumaan kaupunkiimme ja Loviisan Wanhat Talot -tapahtumaan.

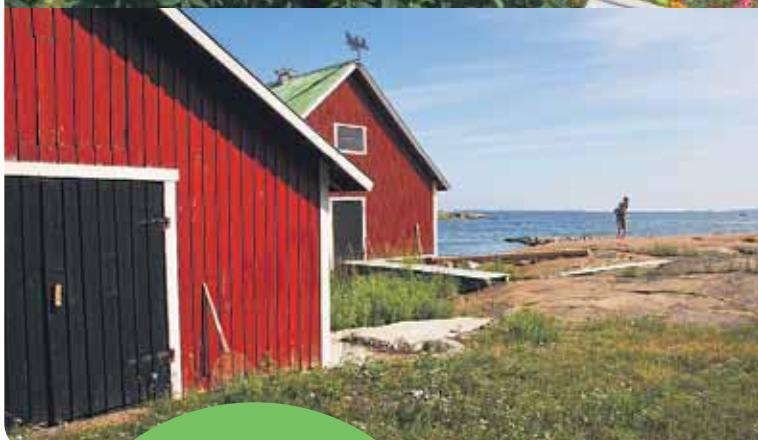
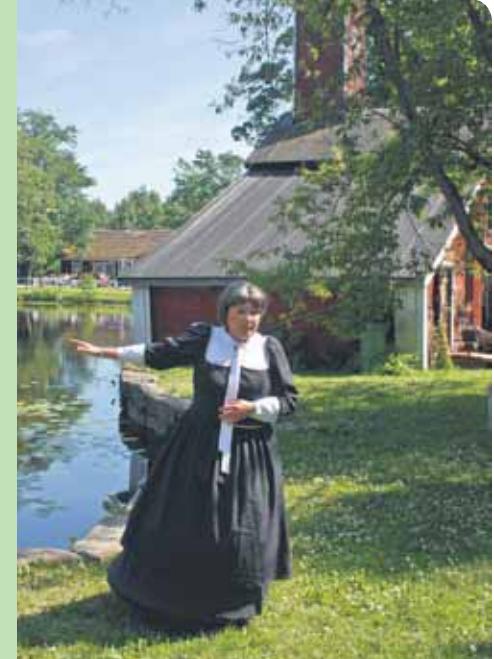
Loviisa on saaristoa, kartanoita, linnoitus- ja ruukkihistoriaa sekä idyllistä pikkukaupunkitunnelmaa.

Tervetuloa viihytymään ja ihastumaan!

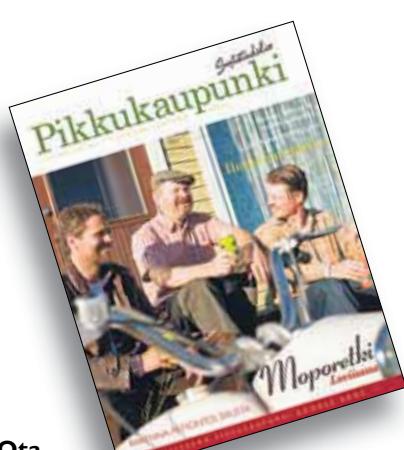
Lovisa stad hälsar dig välkommen att bekanta dig med vår stad samt evenemangen Lovisa Historiska Hus.

Lovisa är skärgård, herrgårdar, fästnings- och brukshistoria samt idyllisk småstadsstämning.

Välkommen att trivas och bli förtjust!

**LOVIISA-
INFO
Suolatorilla**
**LOVISA-INFO
på Saltbod-
torget**

Ota mukaasi lehden kesänumero 2011. Saat sen ILMAISEKSI Lovisa-INFOsta ja talokohteista.

Ta med dig Småstadsliv-tidningens sommarnummer 2011. Du får den GRATIS från Lovisa-INFO, och i husen som är med i evenemanget.

Kysy Loviisasta!

Loviisa-INFO Suolatorilla
la-su 27.– 28.8. klo 10 – 17.
Katso sijainti tapahtumakartasta.

Fråga om Lovisa!

Loviisa-INFO på Saltbodtorget
lö – sö 27–28.8 kl. 10 – 17.
Se placeringen på evenemangskartan.

25.– 27.8.
Loviisan Sibeliuspäivät
Sibeliusdagarna i Lovisa
Kuusi konsertrit kolmen päivän aikana!
Sex konserter under tre dagar!
www.loviisansibeliuspäivät.fi

ESIMERKIKSI - T.EX:
La-Lö 27.8. klo-klo 21.00
Ungernin linnake
Bastion Ungern

Jean S.

Tutustu Loviisaan kiertoajelulla

Tietoa tonteista, asumisesta ja Loviisasta. Lähdot la 27.8. ja su 28.8. klo 11 ja 14 Aleksanterinkadun turistipysäköiltä. Ilmainen kiertoajelu kestää runsaan tunnin.

LA klo 11 Loviisan keskusta – Tesjoki – Valko
LA klo 14 Liljendal (Heikantbacken)
SU klo 11 Loviisan keskusta – Tesjoki – Valko
SU klo 14 Koskenkylä (Israelinmetsä)

Bekanta dig med Lovisa under en rundtur

Du får uppgifter om tomter, boende och Lovisa. Bussen startar lö 27.8 och sö 28.8 kl. 11 och 14 från turisthållplatsen på Alexandersgatan.

Rundturen som är gratis tar drygt en timme.
LÖ kl. 11 Lovisa centrum – Tessjö – Valkom
LÖ kl. 14 Liljendal (Heikantbacken)
SÖ kl. 11 Lovisa centrum – Tessjö – Valkom
SÖ kl. 14 Forsby (Israelsskogen)

i Loviisan matkailutoimisto - Lovisa turistbyrå
Karlskronabulevardi 8 Karlskronabulevarden
© 019 555 234 info@loviisa.fi

Matkailutoimisto on avoinna la ja su 27.– 28.8. klo 9 – 18. Turistbyrån är öppen lö och sö 27 – 28.8 kl. 9 – 18. Kesäinfo avoinna Strömforsin ruukissa klo 11 – 17. Sommarinfo öppet kl. 11 – 17 i Strömfors bruk.

Loviisan kaupunki - Lovisa stad
Mannerheiminkatu 4 Mannerheimgatan
© 019 5551 kaupunki@loviisa.fi

www.loviisa.fi • www.lovisa.fi